រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គណៈកម្មាធិការជាតិគាំទ្រឃុំ សង្កាត់

ប្លង់មេរៀន

ការលើកកម្ពស់សុខភាពសហគមន៍

354.968
HEA-COM

ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៦

NCDD Library
000412

sh: training

មាតិកាអត្ថបទ

កិច្ចចាប់ផ្តើមនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល		១
កំណត់សម្គាល់សម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល		៥
ប្លង់មេរៀនទី១	: ការធ្វើឱ្យប្រសើរនូវស្ថានភាពសុខភាពដើម្បីឱ្យកុមាររស់រានមានជីវិត និងលូតលាស់ល្អ	៦
ប្លង់មេរៀនទី២	: តួនាទី និងភារកិច្ចអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ និងមណ្ឌលសុខភាព	១៣
ប្លង់មេរៀនទី៣	: ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល	១៥
ប្លង់មេរៀនទី៤	: ការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់ និងការផ្តល់អាហារបន្ថែម	២០
ប្លង់មេរៀនទី៥	: ថ្នាំបង្ការជំងឺ និងអាហារូបត្ថម្ភ	២២
ប្លង់មេរៀនទី៦	: ជំងឺរាក	២៧
ប្លង់មេរៀនទី៧	: ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម	៣១
ប្លង់មេរៀនទី៨	: មេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍	៣៧
ប្លង់មេរៀនទី៩	: ជំងឺផ្តាសាយបក្សី	៤៤
ប្លង់មេរៀនទី១០	: ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន	៤៨

កិច្ចចាប់ផ្តើមនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

មុននឹងចូលដល់មេរៀនទីមួយ អ្នកសម្របសម្រួលអនុវត្តសកម្មភាពមួយចំនួនខាងក្រោម ÷

- ការណែនាំឱ្យស្គាល់គ្នា
- គោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល
- វិន័យសម្រាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល
- សិក្ខាកាមដែលចូលរួមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់
- កម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល
- ការណែនាំអំពីរបៀបបំពេញទម្រង់វាយតម្លៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល

១). **ការណែនាំឱ្យស្គាល់គ្នា** (ប្រហែល១០នាទី)

អ្នកសម្របសម្រួលអាចប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រផ្សេងៗ ក្នុងការណែនាំឱ្យស្គាល់គ្នា ដើម្បីឱ្យស្គាល់ឈ្មោះ តួនាទី ទីកន្លែងធ្វើការងារ ឬកន្លែងរស់នៅ ចំណង់ចំណូលចិត្ត . . . ។ល ។

២). **គោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល** (ប្រហែល៣នាទី)

អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបគោលបំណងនៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលដល់សិក្ខាកាម ។ នៅចុងបញ្ចប់នៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ សិក្ខាកាមនឹង ÷

១. កំណត់បានអំពីសារៈសំខាន់ និងមូលហេតុនៃបញ្ហាសុខភាពនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន

២. កំណត់បានអំពីសេវាសុខភាពដែលមាននៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាសុខភាព

៣. បង្កើតផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាសុខភាពទាំងនេះ ។

៣). **វិន័យសម្រាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល** (ប្រហែល៥នាទី)

អ្នកសម្របសម្រួលរួមជាមួយសិក្ខាកាម កំណត់វិន័យសម្រាប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាល ។

៤). **សិក្ខាកាមនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់** (ប្រហែល៥នាទី)

ការបណ្តុះបណ្តាលនៅថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់ ក្នុងមួយវគ្គៗ មានសិក្ខាកាមចូលរួមពី២៥ ទៅ ៣០នាក់ ។ ឃុំ សង្កាត់នីមួយៗ មានចំនួនសិក្ខាកាម៨នាក់ ក្នុងនោះរួមមាន ÷

- មេឃុំ ចៅសង្កាត់
- ជំទប់ទី២ ចៅសង្កាត់រងទី២
- អ្នកទទួលបន្ទុកកិច្ចការនារីនិងកុមារ

- មេភូមិ១នាក់
- ប្រធានមណ្ឌលសុខភាព
- ពេទ្យឆ្មបនៃមណ្ឌលសុខភាព១នាក់ និង
- ភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍២នាក់។

ក្នុងករណីមណ្ឌលសុខភាពបម្រើឱ្យឃុំ សង្កាត់លើសពីមួយ ឃុំ សង្កាត់ដែលមណ្ឌលសុខភាពតាំងនៅ ជាអ្នកអញ្ជើញប្រធានមណ្ឌលសុខភាព ហើយឃុំ សង្កាត់ដែលមណ្ឌលសុខភាពមិនតាំងនៅ ជាអ្នកអញ្ជើញពេទ្យឆ្មបមណ្ឌលសុខភាព។ ចំនួនកន្លែងដែលនៅទំនេរ ឃុំ សង្កាត់ត្រូវអញ្ជើញភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ដើម្បីឱ្យបានគ្រប់ចំនួន៨នាក់ ក្នុងមួយឃុំ សង្កាត់។

៥). **កម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល** (ប្រហែល៥នាទី)

អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមអំពីកម្មវិធីបណ្ដុះបណ្ដាល។

ពេលវេលា	ប្រធានបទ	អ្នកសម្របសម្រួល
	ថ្ងៃទី១	
07:30-08:00	ការមកដល់របស់សិក្ខាកាម និងភ្ញៀវ	
08:00-08:30	កិច្ចចាប់ផ្ដើមនៃវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាល	
08:30-10:00	មេរៀនទី១ : ការធ្វើឱ្យប្រសើរនូវស្ថានភាពសុខភាព ដើម្បីឱ្យកុមាររស់រានមានជីវិត និងលូតលាស់ល្អ	
10:00-10:15	សម្រាកអាហារសម្រន់ តែ កាហ្វេ	
10:15-11:30	មេរៀនទី២ : តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ និងមណ្ឌលសុខភាព	
11:30-14:00	សម្រាកអាហារថ្ងៃត្រង់	
14:00-15:00	មេរៀនទី៣ : ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល	
15:00-15:30	មេរៀនទី៤ : ការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយតែមួយមុខគត់ និងការផ្ដល់អាហារបន្ថែម	
15:30-15:45	សម្រាកអាហារសម្រន់ តែ កាហ្វេ	
15:45-17:30	មេរៀនទី៥ : ថ្នាំបង្ការជំងឺ និងអាហារូបត្ថម្ភ	

ថ្ងៃទី២		
08:00-09:00	មេរៀនទី៦ : ជំងឺរាក	
09:00-10:00	មេរៀនទី៧ : ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម	
10:00-10:15	សម្រាកអាហារសម្រន់ តែ កាហ្វេ	
10:15-11:30	មេរៀនទី៨ : មេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍	
11:30-14:00	សម្រាកអាហារថ្ងៃត្រង់	
14:00-14:45	មេរៀនទី៩ : ជំងឺគ្រុនផ្តាសាយបក្សី	
14:45-15:00	សម្រាកអាហារសម្រន់ តែ កាហ្វេ	
15:00-17:30	មេរៀនទី១០ : ការបូកសរុបផែនការសកម្មភាព	

៦). ការណែនាំអំពីរបៀបបំពេញទម្រង់វាយតម្លៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាល (ប្រហែល១០នាទី)

អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបបំពេញទម្រង់វាយតម្លៃ និងរំលឹកដល់សិក្ខាកាមឱ្យបំពេញទម្រង់វាយតម្លៃបន្ទាប់ពីបញ្ចប់មេរៀននីមួយៗ។

ការវាយតម្លៃវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការលើកកម្ពស់សុខភាពសហគមន៍
(Training Evaluation on Communinty Health Improvement)

	ខ្លឹមសារមេរៀន Content										ការសម្របសម្រួល Facilitation										លំហាត់ និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង Exercise										ពេលវេលា Time										កម្រិតយល់ដឹងរបស់សិក្ខាកាម Level of Understanding									
មេរៀន	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Lesson	អន់ (Bad)									ល្អ (Good)	អន់ (Bad)									ល្អ (Good)	អន់ (Bad)									ល្អ (Good)	អន់ (Bad)									ល្អ (Good)	អន់ (Bad)									ល្អ (Good)
1																																																		
2																																																		
3																																																		
4																																																		
5																																																		
6																																																		
7																																																		
8																																																		
9																																																		
10																																																		

មតិយោបល់ផ្សេងៗ (Other Comments)

កំណត់សម្គាល់សម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល

១). អ្នកសម្របសម្រួល និងអ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស

ឯកសារបណ្តុះបណ្តាលនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងសម្រាប់អ្នកដែលមានជំនាញសម្របសម្រួល និងធ្លាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហានារីនិងកុមារ និងវិមជ្ឈការនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលបន្តដល់ថ្នាក់ឃុំ សង្កាត់។

អ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស គឺតំណាងមកពីមន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត ក្រុង ឬ និងការិយាល័យស្រុកប្រតិបត្តិ។

២). តួនាទីរបស់អ្នកសម្របសម្រួល និងអ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស

អ្នកសម្របសម្រួល និងអ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស នឹងបំពេញតួនាទីខុសៗគ្នា ប៉ុន្តែបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីធ្វើឱ្យសិក្ខាកាមរៀនសូត្រប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ជាប្រការមួយសំខាន់ ដែលអ្នកសម្របសម្រួលធ្វើការពិភាក្សាជាមួយអ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស មុននឹងដំណើរការវគ្គបណ្តុះបណ្តាល ដើម្បីបែងចែកការងារ និងមេរៀនដែលត្រូវសម្របសម្រួល។

ប្លង់មេរៀននេះត្រូវបានធ្វើការបណ្តុះបណ្តាលសាកល្បង និងកែសម្រួលជាច្រើនសារ ហេតុដូចនេះ អ្នកសម្របសម្រួល ត្រូវអនុវត្តតាមការណែនាំនៅក្នុងប្លង់មេរៀននេះជាចាំបាច់។ ប្រសិនបើអ្នកសម្របសម្រួលគ្រប់គ្រងពេលវេលាបានល្អ នោះការបណ្តុះបណ្តាល នឹងដំណើរការបានយ៉ាងរលូន ហើយបញ្ចប់តាមការគ្រោងទុក។

ក). អ្នកសម្របសម្រួល

អ្នកសម្របសម្រួល មានតួនាទី និងភារកិច្ច ដូចខាងក្រោម ÷

- ត្រៀមរៀបចំឯកសារ និងសម្ភារសម្រាប់ការបណ្តុះបណ្តាល
- គោរព និងអនុវត្តតាមសកម្មភាពដែលបានពិពណ៌នា នៅក្នុងប្លង់មេរៀន
- សម្របសម្រួលការពិភាក្សាជាក្រុម

ខ). អ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស

អ្នកគាំទ្រផ្នែកបច្ចេកទេស មានតួនាទី និងភារកិច្ច ដូចខាងក្រោម ÷

- សហការជាមួយអ្នកសម្របសម្រួល ក្នុងការបញ្ជាក់បន្ថែមលើខ្លឹមសារបច្ចេកទេស បើចាំបាច់
- សហការជាមួយអ្នកសម្របសម្រួល ក្នុងការសម្របសម្រួលដំណើរការវគ្គបណ្តុះបណ្តាល
- សម្របសម្រួលមេរៀនមួយចំនួន ឬផ្នែកមួយចំនួននៃមេរៀន ទៅតាមការពិភាក្សា និងឯកភាពជាមួយអ្នកសម្របសម្រួល
- សហការជាមួយអ្នកសម្របសម្រួល ក្នុងការសម្របសម្រួលក្រុមពិភាក្សា
- សង្កេតសកម្មភាពបណ្តុះបណ្តាល និងផ្តល់យោបល់ដល់អ្នកសម្របសម្រួល នៅពេលបញ្ចប់មេរៀននីមួយៗ

ប្លង់មេរៀនទី១
ការធ្វើឱ្យប្រសើរនូវស្ថានភាពសុខភាព
ដើម្បីឱ្យកុមាររស់រានមានជីវិត និងលូតលាស់ល្អ

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ច្បាស់អំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃសុខភាពល្អចំពោះការអភិវឌ្ឍទូទៅ នៅក្នុងភូមិរបស់ពួកគេទាំងមូល • ដឹងច្បាស់អំពីសេវាសុខភាពគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ដែលមានសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ • ប្តេជ្ញាធ្វើការកែលម្អស្ថានភាពសុខភាព ហើយចាត់ទុកកិច្ចការនេះ ជាអាទិភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៩០នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត កន្រ្តៃ និងឯកសារលំហាត់១.១. ១.២. ១.៣។
វិធីសាស្រ្ត	ការបំផុសគំនិត ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម។

សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៥នាទី	១. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយសួរសិក្ខាកាមថា "តើអាចធ្វើអ្វីបានខ្លះ ដើម្បីការពារកុមារក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់អ្នក កុំឱ្យឆ្លងជំងឺ និងដើម្បីប្រាកដថាពួកគេលូតលាស់បានល្អ?"។ រាល់ចម្លើយត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ ក្នុងករណីសិក្ខាកាមមិនអាចផ្តល់ចម្លើយបាន អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវបំផុសសំណួរបន្ត។ ចម្លើយអាចមាន : • ម្តាយមានសុខភាពមាំមួន • បរិស្ថានជុំវិញស្អាត និងមានអនាម័យ • ទឹកស្អាត និងបង្គន់អនាម័យ • ទទួលថ្នាំបង្ការ • បំបៅកូនអាយុក្រោម៦ខែដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់ • ផ្តល់អាហារូបត្ថម្ភ (អាហារល្អ ទ្រទ្រង់សុខភាព និងគ្រប់គ្រាន់) • មណ្ឌលសុខភាពល្អ និងមានដំណើរការ • ប្រើអំបិលអ៊ីយ៉ូដ	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	**២. ការបំផុសសំណួរ និងការបង្ហាញខ្លឹមសារ** អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយសួរសំណួរថា ៖ • តើអ្នក ឬសមាជិកក្នុងគ្រួសាររបស់អ្នកធ្លាប់មានជំងឺដែរឬទេ? • តើគ្រួសារអ្នកត្រូវចំណាយប្រាក់អស់ប្រហែលប៉ុន្មានទៅលើការថែទាំសុខភាព ក្នុងមួយឆ្នាំៗ? អ្នកសម្របសម្រួលកត់ត្រាចំនួនតួលេខប៉ាន់ស្មានចំណាយរបស់សិក្ខាកាម។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញខ្លឹមសារខាងក្រោមនេះ ៖ "ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាម្នាក់ ត្រូវចំណាយអស់ប្រាក់ចំនួន៨០.០០០រៀល ទៅលើការថែទាំសុខភាពក្នុងមួយឆ្នាំៗ។ បើក្នុងគ្រួសាររបស់អ្នកមានសមាជិក៥នាក់ មានន័យថាគ្រួសាររបស់អ្នក ត្រូវចំណាយ ៤០០.០០០រៀលក្នុងមួយឆ្នាំ និង ២.០០០.០០០រៀល ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ នេះជាការចំណាយដ៏ច្រើនលើសលប់" (ការអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាព ឆ្នាំ២០០០)។	
១២នាទី	**៣. លំហាត់ ១.១ ៖ ការចំណាយតាមគ្រួសារទៅលើការថែទាំសុខភាព** អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ១.១.ការចំណាយតាមគ្រួសារទៅលើការថែទាំសុខភាព ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមម្នាក់អាន។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់សិក្ខាកាមអំពីរបៀបបំពេញចម្លើយ ហើយទុកពេលឱ្យសិក្ខាកាមបំពេញរៀងៗខ្លួនៗ។ អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវប្រាប់ថា សិក្ខាកាមម្នាក់ៗអាចបំពេញចម្លើយបាន។	ឯកសារលំហាត់១.១
១៣នាទី	**៤. ការបំផុសសំណួរ** អ្នកសម្របសម្រួលបំផុសសំណួរ តើត្រូវចំណាយទៅលើអ្វីខ្លះ ឬខាតបង់អ្វីខ្លះក្នុងពេលឈឺ?។ កត់ត្រាចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមនៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ **ចម្លើយអាចមាន ៖** • ចំណាយលើថ្នាំព្យាបាល • ចំណាយលើសេវាព្យាបាល • ចំណាយលើការដឹកអ្នកជំងឺ • ខាតពេលវេលាធ្វើការងារ និងរកស៊ី • ...។ល។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	អ្នកសម្របសម្រួលបន្តបំផុសសំណួរ តើកុមារភាគច្រើនតែងជួបប្រទះជំងឺអ្វីខ្លះ? កត់ត្រាចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមនៅលើក្ដារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ **ចម្លើយអាចមាន :** • ជំងឺរាគ • ជំងឺគ្រុនឈាម • ក្ដៅខ្លួន ឬគ្រុនផ្ដាសាយ • ជំងឺរលាកទងសួត • ជំងឺរលាកបំពង់ក • . . .។ល។ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ចប់សកម្មភាពនេះដោយបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "ជំងឺមួយចំនួនអាចការពារបាន ហើយជំងឺមួយចំនួនចំណាយតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ បើធ្វើការព្យាបាលទាន់ពេលវេលា (ពីដំបូង) និងនៅកន្លែងផ្ដល់សេវាសុខភាពត្រឹមត្រូវ"។	
១០នាទី	៥. ការបញ្ជាក់ និងបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា ផ្អែកតាមសៀវភៅស្ថានភាពកុមារពិភពលោកឆ្នាំ២០០៤ "នៅក្នុងឆ្នាំ២០០២ មានកុមារកម្ពុជាចំនួនប្រហែល ៦៥.០០០នាក់ បានស្លាប់មុនអាយុ៥ឆ្នាំ" បន្ទាប់មកបំផុសសំណួរថា "តើយើងអាចបង្ការមរណភាពរបស់កុមារបានដែរឬទេ?" ហើយឆ្លើយថា យើងអាចបង្ការមរណភាពរបស់កុមារបាន។ អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមថា "នៅក្នុងវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលនេះ យើងចង់ឱ្យសិក្ខាកាមគិតអំពីអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើបាន ក្នុងនាមជាសហគមន៍ និងអ្នកដឹកនាំសហគមន៍ ដើម្បីការពារកូនៗរបស់អ្នកឱ្យជៀសផុតពីមរណភាពទាំងនេះ និងវិធីដែលធ្វើឱ្យកុមាររស់នៅប្រកបដោយសុខភាពល្អបរិបូណ៌។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន មណ្ឌលសុខភាព និងភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ គឺជាការចាំបាច់ក្នុងការជួយដល់កិច្ចការនេះ។ តាមរយៈការអនុវត្តសកម្មភាពទាំងនេះ អ្នក និងគ្រួសាររបស់អ្នកអាចកាត់បន្ថយនូវការចំណាយដ៏ច្រើនលើសលប់ទៅលើសុខភាព ហើយរស់នៅប្រកបដោយសុខភាពមាំមួន"។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	៦. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា "យើងបានដឹងហើយថា ការថែទាំសុខភាព គឺសំខាន់ណាស់ដែលអាចធ្វើឱ្យកុមាររស់រានមានជីវិត និងលូតលាស់បានល្អប្រសើរ និងធ្វើឱ្យយើងសន្សំប្រាក់បានច្រើន" ហើយចោទសំណួរថា តើនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកមានកន្លែងសេវាសុខភាពអ្វីខ្លះ? តើអ្នកអាចធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីឱ្យសេវាសុខភាពទាំងនោះកាន់តែប្រសើរឡើង?។ រាល់ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ ។ ចម្លើយអាចមាន : (តើនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកមានសេវាសុខភាពអ្វីខ្លះ?) • ប៉ុស្តិ៍សុខភាព • មណ្ឌលសុខភាព • មន្ទីរពេទ្យបង្អែក • ការផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាន ចម្លើយអាចមាន : (តើអ្នកអាចធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីឱ្យសេវាសុខភាពទាំងនោះកាន់តែប្រសើរឡើង?) • ចូលរួមក្នុងការកសាងផែនការមណ្ឌលសុខភាព • ពង្រឹងគណៈកម្មការគ្រប់គ្រងមណ្ឌលសុខភាព • បញ្ចូលសកម្មភាពអប់រំសុខភាពទៅក្នុងកម្មវិធីវិនិយោគពាឆ្នាំរំកិលរបស់ឃុំ សង្កាត់ • រាយការណ៍អំពីចំណុចខ្សោយ ឬអសកម្មទៅថ្នាក់លើ • ចូលរួមចំណែកផ្ទាល់ដើម្បីកែលម្អចំណុចខ្វះខាត • ធ្វើការតាមដានសកម្មភាពផ្តល់សេវាសុខភាព នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់ • សហការ និងជំរុញសកម្មភាពសេវាសុខភាព នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់	
២០នាទី	៧. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ១.១.សកម្មភាពនានានៅតាមសេវាសុខភាពនីមួយៗ និង១.២.ព័ត៌មានសំខាន់ៗអំពីសេវារបស់មណ្ឌលសុខភាព ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមអានម្តងមួយចំណុចៗ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់បកស្រាយ ព្រមទាំងលើកឧទាហរណ៍ ។	ខ្លឹមសារមេរៀន ១.១ និង ១.២

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១៥នាទី	៩. ការបង្ហាញ និងការបំពេញតារាងតម្លៃសេវាសុខភាព អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ១.៣.ការបង់ថ្លៃសេវាសុខភាព ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមអានម្តងមួយចំណុចៗ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់បកស្រាយ ព្រមទាំងលើកឧទាហរណ៍។ អ្នកសម្របសម្រួលចែក "តារាងតម្លៃសេវាសុខភាព" ដល់សិក្ខាកាមគ្រប់ៗគ្នា។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលអញ្ជើញមន្ត្រីសុខាភិបាល ដែលជាអ្នកជំនួយផ្នែកបច្ចេកទេស (ឬអ្នកសម្របសម្រួលខ្លួនឯង បើអាចធ្វើបាន) ជម្រាបសិក្ខាកាមអំពីថ្លៃសេវាសុខភាព នៅក្នុងតំបន់នោះ ហើយស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមកត់ត្រាតម្លៃសេវាសុខភាពទាំងនោះ ចូលទៅក្នុងទម្រង់ថ្លៃសេវាសុខភាពដែលបានចែកជូន។	-ខ្លឹមសារមេរៀន ១.៣ -ទម្រង់ថ្លៃសេវាសុខភាព
៥នាទី	១០. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ១.២.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែមទៅក្នុងឯកសារលំហាត់១.២ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់១.២

ឯកសារលំហាត់ ១.១ : ការចំណាយតាមគ្រួសារទៅលើការថែទាំសុខភាព

នៅប្រទេសកម្ពុជាក្នុង១ឆ្នាំៗ ប្រជាជនកម្ពុជាម្នាក់ចំណាយ ៨០.០០០រៀល ទៅលើការថែទាំសុខភាព។ ប្រសិនក្នុងគ្រួសារមានសមាជិក..........នាក់ តើក្នុង១ឆ្នាំគ្រួសារអ្នកត្រូវចំណាយប៉ុន្មាន?

ប្រសិនបើយើងរស់នៅប្រកបដោយសុខភាពល្អ យើងអាចសន្សំបាន..ក្នុង១ឆ្នាំ យើងអាចសន្សំបាន.................................. ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ និង.................................. ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំ។

ទោះបីជាគ្រួសារនីមួយៗ ត្រូវចំណាយថវិកាច្រើនសម្រាប់ព្យាបាលក៏ដោយ ក៏ជារៀងរាល់ឆ្នាំកុមារកម្ពុជាចំនួន ៦៥.០០០នាក់ បានស្លាប់នៅមុនអាយុ៥ឆ្នាំ។ (ស្ថិតិឆ្នាំ២០០២)

តារាងតម្លៃសេវាសុខភាព នៅមណ្ឌលសុខភាព (គិតជារៀល)

ឈ្មោះមណ្ឌលសុខភាព	ការពិគ្រោះព្យាបាលជំងឺ	ការពិគ្រោះមុនសម្រាល	ការពិគ្រោះក្រោយសម្រាល	ការពន្យារកំណើតស្រោមអនាម័យ	ការដាក់កងស្បូន	ការសម្រាលកូនធម្មតា	ការវះកាត់តូចតាច	ការពិគ្រោះព្យាបាលធ្មេញ	ការចាក់ថ្នាំបង្ការ	ការដឹកអ្នកជំងឺទៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែក	ការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យមន្ទីរពិសោធន៍

ឯកសារលំហាត់ ១.២ ៖ ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- ឃុំ សង្កាត់ត្រូវចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការរៀបចំផែនការមណ្ឌលសុខភាព
- ឃុំ សង្កាត់ត្រូវប្រាកដថា អ្នកផ្តល់សេវានៅមណ្ឌលសុខភាព ចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឬកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិលឃុំ សង្កាត់ នៅជំហានទី១ និងទី៣។
- ឃុំ សង្កាត់ត្រូវចូលរួមក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពសេវារបស់មណ្ឌលសុខភាពតាមរយៈស្ថិតិ ការផ្សព្វផ្សាយ និងគាំទ្រដល់អ្នកស្ម័គ្រចិត្តសុខភាពសហគមន៍
- រាយការណ៍ទៅមណ្ឌលសុខភាព មន្ទីរពេទ្យបង្អែក និងថ្នាក់លើ
- បញ្ចូលបញ្ហាសុខភាពទៅក្នុងរបៀបវារៈនៃការប្រជុំជាប្រចាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់។

ប្លង់មេរៀនទី២
តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន
ភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ និងមណ្ឌលសុខភាព

គោលបំណង	នៅពេលបញ្ចប់មេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ច្បាស់អំពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ភ្នាក់ងារសុខភាពសហគមន៍ និងមណ្ឌលសុខភាព • ដឹងច្បាស់អំពីមធ្យោបាយដែលក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ អាចជួយគាំទ្រដល់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៤៥នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត និងឯកសារលំហាត់២.១។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាក្រុមធំ។

សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៣នាទី	**១. ការផ្ដើមសេចក្ដី** អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្ដើមដោយលើកឡើងថា "ដូចយើងបានកត់សម្គាល់ក្នុងមេរៀនមុនហើយថា ដើម្បីកែលម្អស្ថានភាពសុខភាពរបស់ស្ត្រី និងកុមារ នៅក្នុងឃុំសង្កាត់របស់យើង មានតួអង្គជាច្រើនចូលរួមពាក់ព័ន្ធ"។	
៣២នាទី	**២. ការបំផុសសំណួរ និងបង្ហាញខ្លឹមសារមេរៀន** អ្នកសម្របសម្រួលបំផុសសំណួរថា "តើអ្នកណាខ្លះមានតួនាទីយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ថានភាពសុខភាពរបស់អ្នកភូមិ?"។ រាល់ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្ដារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ អ្នកសម្របសម្រួលសង្ខេបចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមដោយលើកឡើងថា "មានមនុស្សសំខាន់៦ចំនួន៣ក្រុម ដែលមានតួនាទីយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្ដល់សេវាសុខភាពដល់ប្រជាពលរដ្ឋ"។ អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់មេរៀនទី២ : តួនាទី និងភារកិច្ចអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ និងមណ្ឌលសុខភាព ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមអានម្ដងមួយចំណុច១។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់បកស្រាយ ព្រមទាំងលើកឧទាហរណ៍។	ខ្លឹមសារមេរៀនទី២

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ចប់សកម្មភាពនេះ ដោយបញ្ជាក់បន្ថែមដល់សិក្ខាកាមថា "អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ត្រូវដឹងអំពីតួនាទី និងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន និងអ្នកដទៃ ហើយត្រូវអនុវត្តតួនាទី និងភារកិច្ចទាំងនោះឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងមានតម្លាភាព"។	
១០នាទី	៣. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ២.១.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែមទៅក្នុងឯកសារលំហាត់២.១ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់២.១

ឯកសារលំហាត់ ២.១ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- សម្របសម្រួល និងគាំទ្រការអនុវត្តសកម្មភាពទាក់ទងនឹងសុខភាព។
- រៀបចំរបាយការណ៍អំពីបញ្ហាសុខភាព និងរាយការណ៍ជូនមណ្ឌលសុខភាព ស្រុកប្រតិបត្តិ និងស្ថាប័ន អង្គភាពពាក់ព័ន្ធថ្នាក់លើ។

ប្លង់មេរៀនទី៣

ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ច្បាស់អំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល • ដឹងច្បាស់អំពីសកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តដោយក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ និងតំណាងភូមិក្នុងការលើកកម្ពស់ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៦០នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត ក្រដាសទំហំអា៤ និងឯកសារលំហាត់ ៣.១. ៣.២។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការពិភាក្សាតាមក្រុម សំណួរសរសេរក្រដាសទំហំអា៤។
សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៣នាទី	**១. ការផ្តើមសេចក្តី** អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយលើកឡើងថា "ជារៀងរាល់ឆ្នាំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មានស្ត្រីកម្ពុជាជាច្រើននាក់ស្លាប់ ដោយសារបញ្ហាផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងការមានផ្ទៃពោះ និងការសម្រាលកូន។ មានស្ត្រីរាប់ម៉ឺននាក់ទៀត ជួបប្រទះផលវិបាកនៅក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះដែលគំរាមកំហែងដល់ជីវិតស្ត្រី និងទារក (ការអង្កេតថ្នាក់ជាតិស្តីពីសុខភាព និងប្រជាសាស្ត្រ ឬសៀវភៅកូនសោសុខភាព)។ ការឈឺ និងស្លាប់ទាំងនេះភាគច្រើនសុទ្ធតែអាចការពារបាន តើអ្នកអាចធ្វើអ្វីខ្លះបាន ក្នុងនាមជាអ្នកដឹកនាំនៅមូលដ្ឋាន?"។	
២២នាទី	**២. លំហាត់ ៣.១ : ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល** អ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមជាក្រុមតូចៗ ដែលមានចំនួន៥-៦នាក់ក្នុងមួយក្រុម ហើយបន្ទាប់មកចែកឯកសារលំហាត់ ៣.១.ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល និងចែកក្រដាសអា៤។ អ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ក្រុមនីមួយៗអំពីរបៀបធ្វើលំហាត់នេះថា : ក្រុមនីមួយៗ គិតពិចារណាឃ្លានីមួយៗ ហើយផ្តល់ចម្លើយ "ខុស" ឬ "ត្រូវ"។ បើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះខុស អ្នកត្រូវសរសេរ "ខុស" ផ្ទុយមកវិញបើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះត្រូវ អ្នកត្រូវសរសេរ "ត្រូវ" ហើយបិទឱ្យជិតកុំឱ្យក្រុមដទៃមើលឃើញ។ បន្ទាប់មក អ្នកសម្របសម្រួល យកតារាងបូកសរុបពិន្ទុដែលបានរៀបចំរួចជាស្រេចនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ បិទលើក្តារខៀន ហើយចាប់ផ្តើមធ្វើលំហាត់នេះម្តងមួយៗ។	-ក្រដាសទំហំអា៤ -ឯកសារលំហាត់៣.១

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	៣. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ៣.ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមអាន។ នៅពេលបញ្ចប់ការអាន អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា “យើងមិនពិភាក្សាអំពីមាតុភាពគ្មានគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះទេ ឯកសារខ្លឹមសារមេរៀនទី៣នេះ ទុកជាចំណេះដឹងបន្ថែម”។ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ចប់សកម្មភាពនេះដោយបញ្ជាក់បន្ថែមថា “ប្រសិនបើស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ បានពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល ហើយការសម្រាលកូនប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនោះ វាជាការចាប់ផ្តើមមួយដ៏ល្អសម្រាប់ទារក ហើយទារកមានឱកាសដ៏ប្រសើរ ដើម្បីរស់រាន និងការលូតលាស់”។	ខ្លឹមសារមេរៀនទី៣
៥នាទី	៤. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា ឥឡូវនេះយើងដឹងហើយថា ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាលមានសារៈសំខាន់ណាស់ ហើយបំផុសសំណួរថា “តើសេវាពិនិត្យស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមាននៅកន្លែងណាខ្លះនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក?”។ រាល់ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ ចម្លើយអាចមាន : • មន្ទីរពេទ្យបង្អែក • មណ្ឌលសុខភាព • ប៉ុស្តិ៍សុខភាព • ការផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាន (ចំពោះតំបន់ដាច់ស្រយាល)	
១០នាទី	៥. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា “ថ្វីត្បិតតែមានសេវានានា ហើយយើងបានដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាលក៏ពិតមែន ប៉ុន្តែតើហេតុអ្វីស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមិនទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះ? តើក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់អាចធ្វើអ្វីបានខ្លះក្នុងបញ្ហានេះ?។ រាល់ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	៦. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៣.២.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែម ទៅក្នុងឯកសារលំហាត់៣.២ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់៣.២

ឯកសារលំហាត់ ៣.១ : ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល

ល.រ	ការបរិយាយ	ត្រូវ	ខុស
១	ស្ត្រីគួរបន្ថយការបរិភោគក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ដូច្នេះកូនក្នុងផ្ទៃរបស់គេនឹងតូច ហើយងាយស្រួលក្នុងការសម្រាល។		
២	ប្រសិនបើស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមានសុខភាពល្អ នោះកូននៅក្នុងផ្ទៃរបស់គេភាគច្រើន នៅពេលកើតមកមានសុខភាពល្អផងដែរ។		
៣	ស្ត្រីត្រូវទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះតែនៅពេលមានកូនដំបូងប៉ុណ្ណោះ។		
៤	នៅពេលទៅពិនិត្យសុខភាពក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ពេទ្យឆ្មបមណ្ឌលសុខភាពនឹងផ្តល់ដំបូន្មានទៅម្តាយពីវិធីថែទាំខ្លួន និងត្រៀមរៀបចំសម្រាប់ការសម្រាលកូន។		
៥	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវតែបានចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺតេតាណូសដើម្បីការពារខ្លួននិងទារក ក្នុងអំឡុងពេលសម្រាល។		
៦	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះតែមួយលើកប៉ុណ្ណោះ នៅមណ្ឌលសុខភាព។		
៧	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាលតែនៅពេលដែលគេមានជំងឺ ឬមានបញ្ហាអ្វីមួយប៉ុណ្ណោះ។		
៨	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះគួរលេបថ្នាំគ្រាប់ជាតិដែកមួយគ្រាប់ក្នុងមួយថ្ងៃ រយៈពេល៩០ថ្ងៃ។		
៩	សញ្ញាគ្រោះថ្នាក់២ដែលបង្ហាញពីស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដែលត្រូវតែទៅមណ្ឌលសុខភាព ជាបន្ទាន់ដើម្បីទទួលការព្យាបាល គឺមានហូរឈាមតាមទ្វារមាស ហើមដៃ និងជើងធ្ងន់ធ្ងរ។		
១០	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ត្រូវធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ (ការធ្វើតេស្តនេះឥតបង់ថ្លៃទេ)។		

តារាងបូកសរុបពិន្ទុ

លេខរៀងឃ្លា	ចម្លើយ				
	ក្រុមទី១	ក្រុមទី២	ក្រុមទី៣	ក្រុមទី៤	ក្រុមទី៥
១					
២					
៣					
៤					
៥					
៦					
៧					
៨					
៩					
១០					
សរុបពិន្ទុ					

ឯកសារលំហាត់ ៣.២ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- មេភូមិត្រូវកត់ត្រាចំនួនស្ត្រីមានផ្ទៃពោះនៅក្នុងភូមិរបស់ខ្លួនសម្រាប់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានជូនមណ្ឌលសុខភាពសម្រាប់សកម្មភាពចុះតាមដាន។
- ជំរុញលើកទឹកចិត្តស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ឱ្យទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនសម្រាលនៅមណ្ឌលសុខភាព យ៉ាងហោចណាស់ ២ដង ក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ។
- មេភូមិត្រូវកត់ត្រាចំនួនស្ត្រីដែលមានអាយុពី១៥ ទៅ៤៩ឆ្នាំ នៅក្នុងភូមិរបស់ខ្លួន ហើយជូនដំណឹងទៅមណ្ឌលសុខភាពតាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ សម្រាប់កម្មវិធីចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺតេតាណូស។
- សម្របសម្រួលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងឆ្មបបុរាណ និងពេទ្យឆ្មប។
- សម្រាប់តំបន់ដាច់ស្រយាល : ត្រូវប្រាកដថាសេវាពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល ត្រូវបានបញ្ចូលនៅក្នុងកម្មវិធីផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាន។
- ពិចារណានូវរាល់ជម្រើសទាំងអស់ ដើម្បីរៀបចំមធ្យោបាយសង្គ្រោះបន្ទាន់នៅមូលដ្ឋាន ក្នុងករណីចាំបាច់ នៅក្នុងអំឡុងពេល ឬបន្ទាប់ពីសម្រាល។ ថវិកាឃុំ សង្កាត់បន្តិចបន្តួច អាចត្រូវបានគ្រោងនៅថវិកាឃុំ សង្កាត់ត្រង់ខ្ទង់ថវិកាលេខ៦៤ "ចំណាយអន្តរាគមន៍ផ្នែកសង្គមកិច្ច" សម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រដែលមិនមានលទ្ធភាពបញ្ជូនជនរងគ្រោះទៅកាន់សេវាសុខភាព។

ចម្លើយលំហាត់ ៣.១ : ការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល

ល.រ	ការបរិយាយ	ត្រូវ	ខុស
១	ស្ត្រីគួរបន្ថយការបរិភោគក្នុងពេលមានផ្ទៃពោះ ដូច្នេះកូនក្នុងផ្ទៃរបស់គេនឹងតូច ហើយងាយស្រួលក្នុងការសម្រាល។		✓
២	ប្រសិនបើស្ត្រីមានផ្ទៃពោះមានសុខភាពល្អ នោះកូននៅក្នុងផ្ទៃរបស់គេភាគច្រើន នៅពេលកើតមកមានសុខភាពល្អផងដែរ។	✓	
៣	ស្ត្រីត្រូវទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះតែនៅពេលមានកូនដំបូងប៉ុណ្ណោះ។		✓
៤	នៅពេលទៅពិនិត្យសុខភាពក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ ពេទ្យឆ្មបមណ្ឌលសុខភាពនឹងផ្តល់ដំបូន្មានទៅម្តាយពីវិធីថែទាំខ្លួន និងត្រៀមរៀបចំសម្រាប់ការសម្រាលកូន។	✓	
៥	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវតែបានចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺតេតាណូសដើម្បីការពារខ្លួននិងទារក ក្នុងអំឡុងពេលសម្រាល។	✓	
៦	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះតែមួយលើកប៉ុណ្ណោះ នៅមណ្ឌលសុខភាព។		✓
៧	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះត្រូវទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាលតែនៅពេលដែលគេមានជំងឺ ឬមានបញ្ហាអ្វីមួយប៉ុណ្ណោះ។		✓
៨	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះគួរលេបថ្នាំគ្រាប់ជាតិដែកមួយគ្រាប់ក្នុងមួយថ្ងៃ រយៈពេល៩០ថ្ងៃ។	✓	
៩	សញ្ញាគ្រោះថ្នាក់២ដែលបង្ហាញពីស្ត្រីមានផ្ទៃពោះដែលត្រូវតែទៅមណ្ឌលសុខភាព ជាបន្ទាន់ ដើម្បីទទួលការព្យាបាល គឺមានហូរឈាមតាមទ្វារមាស ហើមដៃ និងជើងធ្ងន់ធ្ងរ។	✓	
១០	ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ត្រូវធ្វើតេស្តរកមេរោគអេដស៍ (ការធ្វើតេស្តនេះឥតបង់ថ្លៃទេ)។	✓	

ប្លង់មេរៀនទី៤

ការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយតែមួយមុខគត់ និងការផ្តល់អាហារបន្ថែម

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ច្បាស់ពីផលប្រយោជន៍នៃការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយសុទ្ធតែមួយមុខគត់ • មានលទ្ធភាពរៀបចំសកម្មភាពដែលត្រូវអនុវត្តដោយអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងអំពីការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយសុទ្ធតែមួយមុខគត់។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ២០នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត និងឯកសារលំហាត់៤.១។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត និងការបង្ហាញ។
សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៣នាទី	១. ការផ្តើមសេចក្តី អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយលើកឡើងថា "ថ្ងៃនេះយើងនឹងពិភាក្សាអំពីការផ្តល់ចំណីអាហារឱ្យកូន និងផ្នែកដទៃទៀតដែលមានផលប៉ះពាល់ខ្លាំងណាស់ទៅលើការរស់នៅសុខស្រួលរបស់កុមារក្នុងភូមិរបស់យើង"។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមថា "ម្តាយត្រូវចាប់ផ្តើមបំបៅកូនដោយទឹកដោះដំបូងឱ្យបានឆាប់ជាការប្រសើរបំផុត ក្នុងចន្លោះពេលតិចជាង១ម៉ោង បន្ទាប់ពីសម្រាលកូនរួច។ ការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយ គឺជាសេចក្តីត្រូវការតែមួយគត់របស់កុមារ ក្នុងរយៈពេល៦ខែដំបូង។ ទឹកដោះម្តាយបានផ្តល់នូវការការពារដ៏ប្រសើរបំផុតដល់កុមារ ហើយជៀសផុតពីការកើតជំងឺរាករូស ដែលបណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់ទឹកកខ្វក់។	
៥នាទី	២. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលសួរទៅកាន់សិក្ខាកាមថា "តើហេតុអ្វីបានជាថា ការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយ គឺជាសេចក្តីត្រូវការតែមួយគត់របស់កុមារក្នុងរយៈពេល៦ខែដំបូង?"។ ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាម ត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៧នាទី	៣. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់មេរៀនទី៤ : អត្ថប្រយោជន៍នៃការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយតែមួយមុខគត់ ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមម្នាក់ ឬ២នាក់អាន។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ និងបកស្រាយចម្ងល់របស់សិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ចប់សកម្មភាពនេះ ដោយបញ្ជាក់បន្ថែមថា "ទឹកដោះម្ដាយរួមផ្សំដោយសារធាតុអាហារ និងទឹករហូតដល់៨០%។ ដូច្នេះទឹកដោះមួយមុខ អាចបំពេញអ្វីដែលទារកត្រូវការ ដើម្បីធំធាត់មានកំលាំងមាំមួន និងសុខភាពល្អ"។	ខ្លឹមសារ មេរៀនទី៤
៥នាទី	៤. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៤.១.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែម ទៅក្នុងឯកសារលំហាត់៤.១ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារ លំហាត់៤.១

ឯកសារលំហាត់ ៤.១ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- ជំរុញការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយតាមរយៈភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពនៅគ្រប់ភូមិទាំងអស់ នៅក្នុងឃុំសង្កាត់។
- សម្របសម្រួល និងរៀបចំឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយអំពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្ដាយ។

ប្លង់មេរៀនទី៥
ថ្នាំបង្ការជំងឺ និងអាហារូបត្ថម្ភ

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ដឹងអំពីថ្នាំបង្ការជំងឺដែលអាចការពារកូនរបស់គាត់ពីជំងឺ៧មុខ • យល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃជីវជាតិអា និងអំបិលអ៊ីយ៉ូដនៅក្នុងចំណីអាហាររបស់កុមារ • យល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃការទម្លាក់ព្រូនតាមពេលកំណត់ • មានលទ្ធភាពរៀបចំផែនការសកម្មភាព ដើម្បីបង្កើនការទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺ ជីវជាតិអា និង ថ្នាំទម្លាក់ព្រូន នៅក្នុងឃុំ សង្កាត់។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៩០នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត កញ្ចប់អំបិលអ៊ីយ៉ូដ ជីវជាតិអា ថ្នាំទម្លាក់ព្រូន និងឯកសារលំហាត់៥.១។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម។
សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	**<u>ផ្នែក "ក" : ថ្នាំបង្ការជំងឺ</u>** ១. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយបំផុសសំណួរថា "តើការចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺ៧មុខ មានអ្វីខ្លះ?"។ ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ ចម្លើយអាចមាន : • ថ្នាំបង្ការជំងឺរបេង • ថ្នាំបង្ការជំងឺរលាកថ្លើមប្រភេទបេ • ថ្នាំបង្ការជំងឺគ្រុនស្វិតដៃជើង • ថ្នាំបង្ការជំងឺក្អកមាន់ • ថ្នាំបង្ការជំងឺខាន់ស្លាក់ • ថ្នាំបង្ការជំងឺតេតាណូស • ថ្នាំបង្ការជំងឺកញ្ជ្រឹល	
១០នាទី	២. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់បន្ថែមដល់សិក្ខាកាមថា "យើងបានដឹងហើយថាជំងឺទាំងអស់នេះ អាចការពារបាន និងត្រូវអនុវត្តគ្រប់សកម្មភាព ដើម្បីធានាថា កុមារទាំងអស់នៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង ទទួលបានថ្នាំបង្ការជំងឺគ្រប់ចំនួន។ អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ៥.១.ការផ្តល់ថ្នាំបង្ការជំងឺដល់កុមារ ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមអានម្តងមួយចំណុចៗ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្រប	ខ្លឹមសារ មេរៀន៥.១

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	សម្រួលពន្យល់បកស្រាយ ព្រមទាំងលើកឧទាហរណ៍។	
១០នាទី	**<u>ផ្នែក "ខ" : ជីវជាតិអា</u>** ៣. ការបង្ហាញខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្រួលសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ៥.២.ជីវជាតិអា ហើយជម្រាបសិក្ខាកាមថា "ជីវជាតិអា គឺជាជីវជាតិដ៏សំខាន់មួយ សម្រាប់ការធំលូតលាស់ អភិវឌ្ឍន៍រូបរាងកាយ និងសុខភាពរបស់កុមារ និងដើម្បីការពារជំងឺខ្វាក់មាន់។ ការផ្តល់ជីវជាតិអា គឺជាផ្នែកមួយនៃសកម្មភាពផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋានរបស់បុគ្គលិកមណ្ឌលសុខភាព និងត្រូវបានផ្តល់២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ នៅខែមីនា និងខែវិច្ឆិកា សម្រាប់កុមារអាយុ៦ខែ ដល់៥៩ខែ។ ចំពោះម្តាយបន្ទាប់ពីសម្រាលកូន សេវានេះត្រូវបានផ្តល់ជាប្រចាំខែ"។	-ជីវជាតិអា -ខ្លឹមសារមេរៀន៥.២
១០នាទី	**<u>ផ្នែក "គ" : អំបិលអ៊ីយ៉ូដ</u>** ៤. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមថា "មានជីវជាតិផ្សេងទៀតដែលអាចបង្កជាបញ្ហាដល់រាងកាយរបស់យើង ប្រសិនបើយើងខ្វះវា" ហើយសួរសំណួរថា តើអ្នកស្គាល់អំបិលអ៊ីយ៉ូដដែរឬទេ? តើវាមានប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ?។ ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រាលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលបង្ហាញកញ្ចប់អំបិលអ៊ីយ៉ូដ ហើយបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "អំបិលដែលមានជាតិអ៊ីយ៉ូដ គឺ មានរូប ឬស្លាកសញ្ញាបែបនេះ"។	-កញ្ចប់អំបិលអ៊ីយ៉ូដ
១០នាទី	៥. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយបញ្ជាក់បន្ថែមដល់សិក្ខាកាមថា "វាមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងច្រើន ប្រសិនបើក្នុងខ្លួនរបស់យើងគ្មានជាតិអ៊ីយ៉ូដគ្រប់គ្រាន់"។ អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ៥.៣.អំបិលអ៊ីយ៉ូដ និងអញ្ជើញសិក្ខាកាមអាន។ បន្ទាប់ពីអានចប់ អ្នកសម្របសម្រួលបន្ថែមថា "យើងម្នាក់ៗត្រូវការជាតិអ៊ីយ៉ូដតិចតួចប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីឱ្យមានប្រាជ្ញា និងសុខភាពមាំមួន។ ប្រសិនបើយើងប្រើតែអំបិលអ៊ីយ៉ូដ គឺគ្រប់គ្រាន់។ ដូចនេះ យើងត្រូវធានាថាមានតែអំបិលអ៊ីយ៉ូដមួយមុខគត់ដែលដាក់លក់នៅតាមទីផ្សារ"។ (យោងអនុក្រឹត្យ	-ខ្លឹមសារមេរៀន៥.៣

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	លេខ២៦៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២០ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងការធ្វើអាជីវកម្មអំបិលអ៊ីយ៉ូដរបស់ក្រសួងសុខាភិបាល) ។	
១០នាទី	**ផ្នែក "ឃ" : ការទម្លាក់ព្រូន** ៦. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា រហូតមកដល់ពេលនេះ យើងបានពិភាក្សាគ្នារួចហើយអំពីការផ្តល់ថ្នាំបង្ការ និងគ្រាប់ថ្នាំជីវជាតិអា។ ជូនកាលកូនៗរបស់អ្នកបានទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺគ្រប់ចំនួន និងបានទទួលថ្នាំគ្រាប់ជីវជាតិអា ប៉ុន្តែពួកគេនៅតែមានជំងឺជាញឹកញាប់។ តើអ្វីទៅអាចជាមូលហេតុនៃជំងឺទាំងនេះ?។ ជំងឺនេះបណ្តាលមកពីដង្កូវក្នុងពោះវៀន ហៅថាព្រូន។ អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមថា តាមរយៈសកម្មភាពផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋានរបស់បុគ្គលិកមណ្ឌលសុខភាព នឹងផ្តល់ជូន២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ "យុទ្ធនាការទម្លាក់ព្រូនក្នុងពោះវៀន"។ កម្មវិធីនេះ ក៏ត្រូវបានរៀបចំឡើង២ដងក្នុងមួយឆ្នាំផងដែរ នៅតាមសាលាបឋមសិក្សា និងនៅតាមសហគមន៍ នៅខែមីនា និងខែវិច្ឆិកា។	ថ្នាំទម្លាក់ព្រូន
១៥នាទី	៧. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់បន្ថែមថា កើតព្រូនមិនមែនជាបញ្ហាសុខភាពដែលពិបាកដោះស្រាយនោះឡើយ បន្ទាប់មកស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់ចំណុច ៥.៤.ការទម្លាក់ព្រូន ហើយសុំឱ្យសិក្ខាកាមម្នាក់ ឬ២នាក់អាន។ បន្ទាប់ពីអានចប់ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់បន្ថែមជូនសិក្ខាកាមថា "ការទម្លាក់ព្រូន មានភាពងាយស្រួល ចំណាយលុយតិច និងពុំផ្តល់ផលរំខានទេ"។	ខ្លឹមសារមេរៀន៥.៤
១៥នាទី	៨. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៥.១.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែម ទៅក្នុងឯកសារលំហាត់៥.១ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់៥.១

សុខភាពល្អ និង ប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ
សម្រាប់កុមារ គឺញ៉ាំអំបិលអ៊ីយ៉ូដ
ជាតិអ៊ីយ៉ូត គឺជាជាតិម្យ៉ាងចាំបាច់សម្រាប់ជួយឱ្យមនុស្សយើងមានសុខភាពល្អ។ កង្វះជាតិអ៊ីយ៉ូតក្នុងខ្លួនមនុស្សយើង បណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាជាច្រើន ដូចខាងក្រោម:
១-អន់សតិបញ្ញា
២-កម្លាំងខ្សោយ
៣-ស្តាប់មិនលឺ (ថ្លង់)
៤-និយាយមិនច្បាស់
៥-កើតជម្ងឺពកក
រាងកាយលូតលាស់មាំមួន ប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ
អំបិលអ៊ីយ៉ូដ
ដើម្បីចៀសវាងបញ្ហាដូចបានរៀបរាប់មកនេះ គេបានលាយជាតិអ៊ីយ៉ូតជាមួយអំបិល។ ដូច្នេះបើយើងញ៉ាំអំបិលអ៊ីយ៉ូតរាល់ថ្ងៃ យើងនឹង:
១-មានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ
២-មានរាងកាយលូតលាស់ធំធាត់ល្អ
៣-មានសុខភាពមាំមួន
៤-ចៀសវាងបានជម្ងឺពកក
unicef

ឯកសារលំហាត់ ៥.១ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- រក្សា និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនូវការកត់ត្រានូវរាល់ទារកកើតថ្មី នៅគ្រប់ភូមិ ។
- ប្រើប្រាស់ភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ដើម្បីជូនដំណឹងដល់ឪពុកម្តាយទារកអំពីកាលបរិច្ឆេទ និងពេលវេលានៃសកម្មភាពផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាន ។
- ជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តដល់ឪពុកម្តាយទារកឱ្យយកកូនទៅចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺឱ្យបានទៀតទាត់ ។
- ត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពផ្តល់សេវាទម្លាក់ព្រូនរបស់មណ្ឌលសុខភាព តាមរយៈសកម្មភាពផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាន (នៅខែមីនា និងខែវិច្ឆិកា) និង២ដងក្នុងមួយឆ្នាំ នៅតាមសាលាបឋមសិក្សា និងសហគមន៍ ។
- ធានាដល់ការផ្សព្វផ្សាយនៃសកម្មភាពផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាន ។
- ត្រួតពិនិត្យសកម្មភាពសេវាផ្តល់ជីវជាតិអា ២ដងក្នុងមួយឆ្នាំចំពោះកុមារមានអាយុពី៦ខែ ដល់៥ឆ្នាំ និង ១ដងក្នុងមួយឆ្នាំចំពោះស្ត្រីបន្ទាប់ពីសម្រាល (អំឡុង៨សប្តាហ៍ បន្ទាប់ពីសម្រាល) ។
- ធានាថាមានតែអំបិលអ៊ីយ៉ូដមួយមុខប៉ុណ្ណោះ ត្រូវបានលក់នៅលើទីផ្សារ ។
- ផ្សព្វផ្សាយអំពីសារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់អំបិលអ៊ីយ៉ូដ តាមរយៈភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ។
- រាយការណ៍អំពីសកម្មភាពផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋានទៅមណ្ឌលសុខភាព ។

ប្លង់មេរៀនទី៦ : ជំងឺរាក

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ដឹងអំពីសារៈសំខាន់នៃអនាម័យល្អ ចំពោះសុខភាព និងការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ • យល់ដឹងអំពីទំនាក់ទំនងរវាងជំងឺរាក និងការខ្វះអនាម័យ ឬការខ្វះទឹកស្អាត • មានលទ្ធភាពរៀបចំ និងអនុវត្តផែនការសកម្មភាពដើម្បីលើកកម្ពស់អនាម័យនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់របស់ខ្លួន។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៤៥នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត ក្រដាសទំហំអា៤ និងឯកសារលំហាត់៦.១. ៦.២។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម។
សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
២៥នាទី	១. លំហាត់ ៦.១. ជំងឺរាក អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយលើកឡើងថា "យើងនឹងពិភាក្សាអំពីជំងឺរាកដែលបានសម្លាប់មនុស្សអស់ជាច្រើន ប៉ុន្តែវាជាជំងឺមួយងាយស្រួលក្នុងការការពារ"។ អ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមជាក្រុមដែលមានសមាជិក៥-៦នាក់ ចែកឯកសារលំហាត់ ៦.១.ជំងឺរាក និងក្រដាសទំហំអា៤។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ក្រុមនីមួយៗអំពីរបៀបធ្វើលំហាត់នេះថា : ក្រុមនីមួយៗត្រូវគិតពិចារណាឃ្លានីមួយៗ ហើយផ្តល់ចម្លើយ "ខុស" ឬ "ត្រូវ"។ បើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះខុស អ្នកត្រូវសរសេរ "ខុស" ផ្ទុយមកវិញបើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះត្រូវ អ្នកត្រូវសរសេរ "ត្រូវ" ហើយបិទឱ្យជិតកុំឱ្យក្រុមដទៃមើលឃើញ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួល យកតារាងបូកសរុបពិន្ទុដែលបានរៀបចំរួចជាស្រេចនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ បិទលើក្តារខៀន ហើយចាប់ផ្តើមធ្វើលំហាត់នេះម្តងមួយៗ។	-ក្រដាសទំហំអា៤ -ឯកសារលំហាត់៦.១
១០នាទី	២. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់មេរៀនទី ៦.ជំងឺរាក ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមម្នាក់ ឬ២នាក់អាន។ អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមថា "ប្រសិនបើយើងអនុវត្តអនាម័យបានល្អត្រឹមត្រូវ យើងអាចកាត់បន្ថយ និងជៀសវាងជំងឺរាកបានយ៉ាងច្រើន នៅក្នុង	ខ្លឹមសារមេរៀនទី៦

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	គ្រួសាររបស់យើង។ ដូច្នេះយើងអាចសន្សំលុយ ចំណេញពេលវេលា និងគ្រួសារមានសុខភាពល្អ"។	
១០នាទី	៣. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៦.២.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែមទៅក្នុងឯកសារលំហាត់៦.២ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់៦.២

ឯកសារលំហាត់ ៦.១ : ជំងឺរាក

លរ	ការបរិយាយ	ត្រូវ	ខុស
១	ជំងឺរាករូសបណ្តាលមកពីការហូបចំណី និងផឹកទឹកមិនស្អាត។		
២	ការលាងដៃបន្ទាប់ពីការបន្ទោបង់ជាទង្វើដ៏ល្អមួយ។		
៣	បន្ទាប់ពីលាងលាមកទារក មិនចាំបាច់លាងដៃទេ។		
៤	សាប៊ូ និងផេះល្អសម្រាប់ការលាងសម្អាតដៃ។		
៥	លាមកទារកមិនបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សដូចលាមកមនុស្សពេញវ័យទេ។		
៦	អាហារគួរការពារកុំឱ្យរុយរោម ពីព្រោះរុយជាសត្វកខ្វក់ ហើយអាចបណ្តាលឱ្យមនុស្សកើតជំងឺរាករូស។		
៧	ប្រសិនបើអ្នកមិនមានបង្គន់ប្រើប្រាស់ ការជីករណ្តៅកប់លាមករបស់អ្នកអាចជួយកាត់បន្ថយឱកាសមានជំងឺរាកបាន។		
៨	ជំងឺរាករូស អាចបណ្តាលឱ្យស្លាប់។		
៩	កុមារដែលលាមកមានលាយឈាម ត្រូវសម្រាកឱ្យបានល្អនៅផ្ទះ។		
១០	ទឹកឆ្អិន (ទឹកដាំពុះ) និងទឹកចម្រោះ គឺទឹកស្អាត (មានសុវត្ថិភាព) ក្នុងការផឹក។		

តារាងបូកសរុបពិន្ទុ

លេខរៀងឃ្លា	ចម្លើយ				
	ក្រុមទី១	ក្រុមទី២	ក្រុមទី៣	ក្រុមទី៤	ក្រុមទី៥
១					
២					
៣					
៤					
៥					
៦					
៧					
៨					
៩					
១០					
សរុបពិន្ទុ					

ឯកសារលំហាត់ ៦.២ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- បញ្ឈប់ការបន្ទោបង់លាមកនៅតាមទីវាល នៅគ្រប់ភូមិ ក្នុងឃុំ សង្កាត់ តាមរយៈការជំរុញការប្រើប្រាស់ និងសាងសង់បង្គន់អនាម័យ ។
- ជំរុញយុទ្ធនាការអនាម័យ ក្នុងការទុកដាក់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវល្អនូវកាកសំណល់របស់សត្វ និងមនុស្ស ។
- វិនិយោគទៅលើទឹកស្អាត និងអនាម័យសាធារណៈ ។
- ជំរុញការលាងសម្អាតដៃរបស់កុមារ នៅតាមសាលារៀន ។
- សហការជាមួយមណ្ឌលសុខភាព និងភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពមូលដ្ឋាន អំពីការលើកកម្ពស់អនាម័យ ។
- ធានាដល់ការការពារប្រភពទឹករបស់សហគមន៍ ។

ចម្លើយលំហាត់ ៦.១ : ជំងឺរាក

លរ	ការបរិយាយ	ត្រូវ	ខុស
១	ជំងឺរាករូសបណ្តាលមកពីការហូបចំណី និងផឹកទឹកមិនស្អាត ។	✓	
២	ការលាងដៃបន្ទាប់ពីការបន្ទោបង់ជាទម្លាប់ល្អមួយ ។	✓	
៣	បន្ទាប់ពីលាងលាមកទារក មិនចាំបាច់លាងដៃទេ ។		✓
៤	សាប៊ូ និងផេះល្អសម្រាប់ការលាងសម្អាតដៃ ។	✓	
៥	លាមកទារកមិនបង្កគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពមនុស្សដូចលាមកមនុស្សពេញវ័យទេ ។		✓
៦	អាហារគួរការពារកុំឱ្យរុយរោម ពីព្រោះរុយជាសត្វកខ្វក់ ហើយអាចបណ្តាលឱ្យមនុស្សកើតជំងឺរាករូស ។	✓	
៧	ប្រសិនបើអ្នកមិនមានបង្គន់ប្រើប្រាស់ ការជីករណ្តៅកប់លាមករបស់អ្នកអាចជួយកាត់បន្ថយឱកាសមានជំងឺរាកបាន ។	✓	
៨	ជំងឺរាករូស អាចបណ្តាលឱ្យស្លាប់ ។	✓	
៩	កុមារដែលលាមកមានលាយឈាម ត្រូវសម្រាកឱ្យបានល្អនៅផ្ទះ ។		✓
១០	ទឹកឆ្អិន (ទឹកដាំពុះ) និងទឹកចម្រោះ គឺទឹកស្អាត (មានសុវត្ថិភាព) ក្នុងការផឹក ។	✓	

ប្លង់មេរៀនទី៧
ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ដឹងអំពីមូលហេតុនៃជំងឺគ្រុនចាញ់ និងវិធីការពារ • យល់ដឹងអំពីមូលហេតុនៃជំងឺគ្រុនឈាម និងវិធីការពារ • មានលទ្ធភាពបង្កើតផែនការសកម្មភាពដើម្បីលើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់មុង ក្នុងការការពារជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម ។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៥៥នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត ក្រដាសទំហំអា៤ និងឯកសារលំហាត់ ៧.១. ៧.២។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការធ្វើបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម ។

សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៣នាទី	១. ការផ្តើមសេចក្តី អ្នកសម្របសម្រួលជម្រាបដល់សិក្ខាកាមថា "ដូចបញ្ហាសុខភាពផ្សេងៗទៀតដែលយើងបានពិភាក្សាគ្នារួចមកហើយ ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម គឺជាជំងឺដែលអាចការពារបាន បើអ្នកទាំងអស់គ្នានៅក្នុងសហគមន៍ បានអនុវត្តតាមការណែនាំត្រឹមត្រូវ ឬបើកើតជំងឺនេះហើយ ត្រូវសង្គ្រោះជីវិតដោយធ្វើការព្យាបាលពីដំបូង"។	
១៥នាទី	២. លំហាត់ ៧.១.ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម អ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមជាក្រុមដែលមានសមាជិក៥-៦នាក់ ចែកឯកសារលំហាត់ ៧.១.ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាម និងក្រដាសទំហំអា៤។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ក្រុមនីមួយៗអំពីរបៀបធ្វើលំហាត់នេះថា : ក្រុមនីមួយៗត្រូវគិតពិចារណាឃ្លានីមួយៗ ហើយផ្តល់ចម្លើយ "ខុស" ឬ "ត្រូវ"។ បើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះខុស អ្នកត្រូវសរសេរ "ខុស" ផ្ទុយមកវិញបើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះត្រូវ អ្នកត្រូវសរសេរ "ត្រូវ" ហើយបិទឱ្យជិតកុំឱ្យក្រុមដទៃមើលឃើញ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួល យកតារាងបូកសរុបពិន្ទុដែលបានរៀបចំរួចជាស្រេចនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ បិទលើក្តារខៀន ហើយចាប់ផ្តើមធ្វើលំហាត់នេះម្តង១មួយ ។	-ក្រដាសទំហំអា៤ -ឯកសារលំហាត់៧.១

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	៣. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម គឺជាជំងឺដ៏គ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរ ដែលឆ្លងតាមរយៈមូសខាំ ប៉ុន្តែជំងឺទាំងពីរនេះមានចំណុចខុសគ្នាខ្លះ តើខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្តេច?"។ ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ ។ ចម្លើយអាចមាន : • បណ្តាលមកពីមូសប្រភេទខុសគ្នា (មូសដែកគោលញីចម្លងជំងឺគ្រុនចាញ់ មូសខ្លាចម្លងជំងឺគ្រុនឈាម) • មានរោគសញ្ញាខុសគ្នា រោគសញ្ញាជំងឺគ្រុនចាញ់ : - ក្តៅខ្លាំង - ញាក់ - ឈឺក្បាលខ្លាំង - បែកញើស រោគសញ្ញាជំងឺគ្រុនឈាម : - ក្តៅខ្លួនខ្លាំងភ្លាមៗលើសពី២ថ្ងៃ - មានកន្ទួលក្រហមលើស្បែក - ឈឺក្បាល និងឈឺខ្លួនប្រាណ	
៥នាទី	៤. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា "ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាមមានគ្រោះថ្នាក់ចំពោះមនុស្សទូទៅ ជាពិសេសចំពោះស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ និងកុមារ។ តើហេតុអ្វីបានជាដូច្នេះ?"។ ចម្លើយអាចមាន: • ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ : បង្កការលំបាកនានា ដូចជាកូនស្លាប់ក្នុងផ្ទៃ និងម្តាយអាចស្លាប់នៅពេលសម្រាល ។ • កុមារ : ពន្យារការលូតលាស់ និងការរីកចម្រើននៃខួរក្បាល ខ្សោយថាមពលពុំអាចធុននឹងជំងឺបាន ។	
៥នាទី	៥. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយសួរសំណួរថា "តើឪពុកម្តាយត្រូវធ្វើដូចម្តេច នៅពេលសង្ស័យថា កូនកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ ឬកើតជំងឺគ្រុនឈាម?"។ ចម្លើយសិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ ។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	ចម្លើយអាចមាន : • បញ្ជូនកុមារទៅមណ្ឌលសុខភាព • បញ្ជូនកុមារទៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែក • បញ្ជូនកុមារទៅពេទ្យឯកជន អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ចប់សកម្មភាពនេះដោយបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "ឪពុកម្តាយត្រូវប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ នៅពេលអ្នកជំងឺមានអាការគ្រុនក្តៅខ្លាំង ហើយមានការសង្ស័យថាកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ ឬគ្រុនឈាម ត្រូវប្រញាប់យកអ្នកជំងឺទៅមណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យជាបន្ទាន់"។	
១៥នាទី	៦. ការពិភាក្សាក្រុមតូច អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា "ថ្វីត្បិតតែជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាមជាជំងឺដ៏គ្រោះថ្នាក់ក៏ដោយ ក៏ប៉ុន្តែជំងឺទាំង២នេះអាចការពារបាន បើយើងអនុវត្តតាមការណែនាំឱ្យបានត្រឹមត្រូវ"។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមជា៤ក្រុម។ សិក្ខាកាម២ក្រុមពិភាក្សាអំពី "វិធីការពារជំងឺគ្រុនឈាម" និង ២ក្រុមទៀតពិភាក្សាអំពី "វិធីការពារជំងឺគ្រុនចាញ់"។ ក្រុមនីមួយៗមានរយៈពេល១០នាទី ដើម្បីពិភាក្សា។ តំណាងក្រុមនីមួយៗ ឡើងបង្ហាញលទ្ធផលរបស់ក្រុមខ្លួន។ ចម្លើយអាចមានសម្រាប់ជំងឺគ្រុនចាញ់ : • ទោះថ្ងៃ ឬយប់ត្រូវសម្រាន្តក្នុងមុងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ (ត្រង់ចំណុចនេះអ្នកអាចសួរសិក្ខាកាមថា តើអ្នកណាខ្លះសម្រាន្តក្នុងមុង?) • មុងត្រូវជ្រលក់ថ្នាំ ដើម្បីកុំឱ្យមូសទុំបាន ចម្លើយអាចមានសម្រាប់ជំងឺគ្រុនឈាម : • គ្របសម្ភារផ្ទុកទឹកឱ្យបានជិតល្អរៀងរាល់ពេល • លុប ឬបង្ហូរទឹកចេញពីកន្លែងដែលមានដក់ទឹក • ធ្វើអនាម័យសម្អាតជុំវិញផ្ទះ (កាប់ឆ្ការព្រៃជុំវិញផ្ទះ ប្រមូលវត្ថុដែលអាចដក់ទឹកបានយកទៅដុត ឬកប់ចោល ឬផ្កាប់វាឱ្យបានស្ងួតល្អ)	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត និងស្កុត

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	អ្នកសម្របសម្រួលបូកសរុបលទ្ធផលក្រុមពិភាក្សា ហើយបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "បើយើងអាចការពារខ្លួន មិនឱ្យមូសខាំបាន នោះយើងអាចការពារការកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ និងគ្រុនឈាមបានហើយ"។	
៦នាទី	៧. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់មេរៀនទី ៧.ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមម្នាក់ ឬ២នាក់អាន។	ខ្លឹមសារមេរៀនទី៧
៦នាទី	៨. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៧.២.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែមទៅក្នុងឯកសារលំហាត់ ៧.២ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់៧.២

ឯកសារលំហាត់ ៧.១ : ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម

លរ	ការបរិយាយ	ត្រូវ	ខុស
១	ជំងឺគ្រុនចាញ់មាននៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។		
២	ជំងឺគ្រុនចាញ់អាចឆ្លងតាមរយៈទឹកទន្លេដែលកខ្វក់។		
៣	ជំងឺគ្រុនចាញ់បណ្ដាលឱ្យគ្រុនក្ដៅយ៉ាងខ្លាំង និងត្រូវតែធ្វើការព្យាបាល។		
៤	ជំងឺគ្រុនចាញ់អាចឆ្លងតាមធូលីដីផ្លូវពីតំបន់ដែលមានគ្រុនចាញ់។		
៥	អ្នកអាចកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ នៅតែតំបន់ព្រៃប៉ុណ្ណោះ។		
៦	រោគសញ្ញានៃជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម គឺដូចគ្នា។		
៧	មានតែកុមារប៉ុណ្ណោះដែលកើតជំងឺគ្រុនឈាម មនុស្សពេញវ័យមិនកើតជំងឺគ្រុនឈាមទេ។		
៨	ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម បណ្ដាលមកពីមូសប្រភេទខុសគ្នា។		
៩	ជំងឺគ្រុនចាញ់ មានគ្រោះថ្នាក់ ជាពិសេសស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ។		
១០	អ្នកអាចកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម តែនៅក្នុងអំឡុងពេលរដូវភ្លៀងប៉ុណ្ណោះ។		

តារាងបូកសរុបពិន្ទុ

លេខរៀងឃ្លា	ចម្លើយ				
	ក្រុមទី១	ក្រុមទី២	ក្រុមទី៣	ក្រុមទី៤	ក្រុមទី៥
១					
២					
៣					
៤					
៥					
៦					
៧					
៨					
៩					
១០					
សរុបពិន្ទុ					

ឯកសារលំហាត់ ៧.២ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- សហការជាមួយមណ្ឌលសុខភាព និងភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអំពីការការពារ និងការបង្ការជំងឺ ។
- ជំរុញឱ្យប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការសម្អាតជុំវិញបរិវេណផ្ទះ ។
- រាយការណ៍ជូនមណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក នៅក្នុងករណីជំងឺផ្ទុះឡើង ឬសង្កេតឃើញមានការផ្ទុះឡើងនូវជំងឺ ។
- សហការ និងសម្របសម្រួលក្នុងការបញ្ជូនកុមារដែលកើតជំងឺទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ។
- ជួយដល់ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យទទួលបានមុង ។
- ជំរុញប្រជាពលរដ្ឋឱ្យប្រើប្រាស់មុង ។

ចម្លើយលំហាត់ ៧.១ : ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម

លរ	ការបរិយាយ	ត្រូវ	ខុស
១	ជំងឺគ្រុនចាញ់មាននៅគ្រប់ទីកន្លែងទាំងអស់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។		✓
២	ជំងឺគ្រុនចាញ់អាចឆ្លងតាមរយៈទឹកទន្លេដែលកខ្វក់ ។		✓
៣	ជំងឺគ្រុនចាញ់បណ្តាលឱ្យគ្រុនក្តៅយ៉ាងខ្លាំង និងត្រូវតែធ្វើការព្យាបាល ។	✓	
៤	ជំងឺគ្រុនចាញ់អាចឆ្លងតាមធូលីដីផ្លូវពីតំបន់ដែលមានគ្រុនចាញ់ ។		✓
៥	អ្នកអាចកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ នៅតែតំបន់ព្រៃប៉ុណ្ណោះ ។		✓
៦	រោគសញ្ញានៃជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម គឺដូចគ្នា ។		✓
៧	មានតែកុមារប៉ុណ្ណោះដែលកើតជំងឺគ្រុនឈាម មនុស្សពេញវ័យមិនកើតជំងឺគ្រុនឈាមទេ ។		✓
៨	ជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម បណ្តាលមកពីមូសប្រភេទខុសគ្នា ។	✓	
៩	ជំងឺគ្រុនចាញ់ មានគ្រោះថ្នាក់ ជាពិសេសស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ។	✓	
១០	អ្នកអាចកើតជំងឺគ្រុនចាញ់ និងជំងឺគ្រុនឈាម តែនៅក្នុងអំឡុងពេលរដូវភ្លៀងប៉ុណ្ណោះ ។		✓

ប្លង់មេរៀនទី៨
មេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ច្បាស់អំពីវិធីការពារខ្លួនពីការឆ្លងមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ • ចងចាំពីលេខទូរស័ព្ទពិសេស និងសេវាផ្តល់ប្រឹក្សាដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងអាចទុកចិត្តបានពីការធ្វើតេស្តឈាម ដែលមាននៅតាមខេត្ត ក្រុង • មានលទ្ធភាពរៀបចំផែនការសកម្មភាព ដើម្បីធានាថាប្រជាពលរដ្ឋទទួលបាននូវសេវាទាំងនេះ ។
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៤០នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត ក្រដាសទំហំអា៤ និងឯកសារលំហាត់៨.១, ៨.២ ។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម ។
សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១៥នាទី	**១. លំហាត់ ៨.១.ការឆ្លងនៃមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍** អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយលើកឡើងថា "យើងបានពិភាក្សាជាមួយគ្នាអំពីបញ្ហាសុខភាពមួយចំនួនមកហើយ នៅពេលនេះយើងនឹងពិភាក្សាគ្នាអំពីបញ្ហាសុខភាពមួយទៀត គឺអំពីមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ ។ អ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមជាក្រុម ដែលមានសមាជិក៥-៦នាក់ ចែកឯកសារលំហាត់ ៨.១.ការឆ្លងនៃមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ និងក្រដាសទំហំអា៤ ។ បន្ទាប់មកទៀតអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់ក្រុមនីមួយៗ អំពីរបៀបធ្វើលំហាត់នេះថា : ក្រុមនីមួយៗ ត្រូវគិតពិចារណាឃ្លានីមួយៗ ហើយផ្តល់ចម្លើយ "ខុស" ឬ "ត្រូវ" ។ បើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះខុស អ្នកត្រូវសរសេរ "ខុស" ផ្ទុយមកវិញបើអ្នកយល់ថាឃ្លានោះត្រូវ អ្នកត្រូវសរសេរ "ត្រូវ" ហើយបិទឱ្យជិតកុំឱ្យក្រុមដទៃមើលឃើញ ។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួល យកតារាងបូកសរុបពិន្ទុដែលបានរៀបចំរួចជាស្រេចនៅលើក្រដាសផ្ទាំងធំ បិទលើក្តារខៀន ហើយចាប់ផ្តើមធ្វើលំហាត់នេះម្តងមួយៗ ។	-ក្រដាសទំហំអា៤ -ឯកសារលំហាត់៨.១
៣នាទី	**២. ការបំផុសសំណួរ** អ្នកសម្របសម្រួលបិទ "រូបអ្នកប្រដាល់" "អ្នកហែលទឹក" និង "និមិត្តសញ្ញាបូណ៌ពណ៌ក្រហម" នៅលើក្តារខៀន ហើយសួរសំណួរថា តើរូបទាំងនេះមានអត្ថន័យយ៉ាងដូចម្តេច? ។ ចម្លើយសិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ ។	រូបភាព "អ្នកប្រដាល់" "អ្នកហែលទឹក" និង "និមិត្តសញ្ញា

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
	ចម្លើយអាចមាន : • រូបភាពអ្នកប្រដាល់ មានន័យថា ឈ្លាសវៃ គឺទៅពិនិត្យឈាមដែលផ្ដល់ការប្រឹក្សាអំពីអេដស៍ • រូបភាពអ្នកហែលទឹក មានន័យថា អ្នកមានអេដស៍ក៏អាចហែលទឹកជាមួយខ្ញុំបានដែរ • និមិត្តសញ្ញាបូណិពណិក្រហម មានន័យថា ការប្រយុទ្ធប្រឆាំងទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលជំងឺអេដស៍ ការលើកស្ទួយ និងគាំទ្រលើកទឹកចិត្តអ្នកជំងឺអេដស៍។	បូណិពណិក្រហម"
៣នាទី	៣. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយលើកឡើងថា "បើអ្នកចង់ដឹងព័ត៌មានអំពីមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ អ្នកអាចទូរស័ព្ទទៅកាន់លេខពិសេស "ឥន្ទធនូ"។ តាមរយៈលេខពិសេសនេះ អ្នកអាចទទួលបាននូវគ្រប់ព័ត៌មានអំពីមេរោគដេស៍ ឬជំងឺអេដស៍ដែលអ្នកចង់ដឹង" ហើយសួរសំណួរថា "តើអ្នកណាខ្លះស្គាល់ ឬចងចាំលេខទូរស័ព្ទពិសេសដែលមិនគិតថ្លៃទាំងនេះ?។ ចម្លើយ : លេខទូរស័ព្ទពិសេសដែលឥតគិតថ្លៃ ក្នុងការប្រឹក្សាអំពីបញ្ហាមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ : • ០១២ ៩៩៩ ០០៨ • ០១២ ៩៩៩ ០០៩ • ០៩២ ៩១៤ ១១១	
២នាទី	៤. ការបំផុសសំណួរ អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយសួរសំណួរថា "ប្រសិនបើអ្នកចង់ដឹងថាខ្លួនមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ឬអត់ តើត្រូវធ្វើយ៉ាងដូចម្ដេច?" បន្ទាប់ពីការផ្ដល់ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាម អ្នកសម្របសម្រួលបន្តសំណួរ តើទីកន្លែងណាខ្លះដែលផ្ដល់សេវាធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ដែលអាចទុកចិត្តបាន?"។ ចម្លើយសិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្ដារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។ ចម្លើយអាចមាន : • ដើម្បីឱ្យដឹងថា រូបអ្នកមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ឬអត់ គឺត្រូវធ្វើការពិនិត្យឈាម • ទីកន្លែងផ្ដល់សេវាធ្វើតេស្តឈាមរកមេរោគអេដស៍ដែលអាចទុកចិត្តបាន គឺទីកន្លែងដែលមានរូបសញ្ញាបូណិពណិក្រហម។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
១០នាទី	៥. ការបំផុសសំណួរ និងបង្ហាញខ្លឹមសារមេរៀន អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយសួរសំណួរថា "តើមានអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ប៉ុន្មាននាក់ នៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក? បន្ទាប់មកបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០០៣ សរុបអ្នកមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ចំនួន ១២៣.១០០នាក់ ដែលក្នុងនោះមានចំនួន៥៧.៥០០នាក់ជាស្ត្រី និង ៦៥.៦០០នាក់ជាបុរស (កុមារមានចំនួនរវាងពី៧.៣០០នាក់ទៅ១២.០០០នាក់ជាកុមារ)"។ អ្នកសម្របសម្រួល ស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់មេរៀនទី៨.មេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមម្នាក់ ឬ២នាក់អាន។ អ្នកសម្របសម្រួលបញ្ចប់សកម្មភាពនេះដោយបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាម "នៅពេលដែលអ្នកដឹកនាំទាំងឡាយ បង្ហាញពីឆន្ទៈនយោបាយ និងប្ដេជ្ញាអនុវត្តសកម្មភាព នោះពួកគេនឹងទទួលជោគជ័យ ក្នុងការកាត់បន្ថយការរាលដាលនៃជំងឺអេដស៍ និងបញ្ឈប់មហន្តរាយរបស់វា។ នេះគឺជាការពិត ទាំងនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាថ្នាក់ជាតិដែរ ទាំងប្រទេសក្រីក្រក៏ដូចជាប្រទេសអ្នកមានដែរ"។	ខ្លឹមសារមេរៀនទី៨
៧នាទី	៦. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៨.២.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្ដល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែម ទៅក្នុងឯកសារលំហាត់៨.២ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់៨.២

ឯកសារលំហាត់ ៨.១ : ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍

លរ	មេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍អាចឆ្លងតាមរយៈ	ត្រូវ	ខុស
១	ការប៉ះពាល់ ការអោប ឬការថើបអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។		
២	ពីម្តាយផ្ទុកមេរោគអេដស៍ទៅទារកនៅក្នុងផ្ទៃ នៅពេលសម្រាល និងនៅពេលបំបៅដោះ ។		
៣	មិនមែនគ្រប់កូនដែលកើតពីម្តាយផ្ទុកមេរោគអេដស៍ សុទ្ធតែឆ្លងមេរោគអេដស៍ទាំងអស់ទេ ។		
៤	ការញ៉ាំអាហាររួមជាមួយអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។		
៥	ឈាមរបស់អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ចូលក្នុងរាងកាយតាមរយៈការប្រើប្រាស់ម្ជុល ឬសឺរ៉ាំងរួមគ្នា ឬមុខរបូសស្បែកមុតថ្មី ។		
៦	ការថែទាំអ្នកជំងឺអេដស៍ ។		
៧	ការរស់នៅជាមួយគ្នា ។		
៨	ការរួមភេទជាមួយដៃគូដែលមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ដោយមិនបានប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យត្រឹមត្រូវ ។		
៩	ការញ៉ាំចំណីអាហារដែលអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ចំអិន ។		
១០	ការរៀនសូត្រនៅក្នុងថ្នាក់ជាមួយអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។		

តារាងបូកសរុបពិន្ទុ

លេខរៀងឃ្លា	ចម្លើយ				
	ក្រុមទី១	ក្រុមទី២	ក្រុមទី៣	ក្រុមទី៤	ក្រុមទី៥
១					
២					
៣					
៤					
៥					
៦					
៧					
៨					
៩					
១០					
សរុបពិន្ទុ					

ចម្លើយលំហាត់ ៨.១ : ការឆ្លងនៃមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍

លរ	មេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍អាចឆ្លងតាមរយៈ	ត្រូវ	ខុស
១	ការប៉ះពាល់ ការអោប ឬការថើបអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។		✓
២	ពីម្តាយផ្ទុកមេរោគអេដស៍ទៅទារកនៅក្នុងផ្ទៃ នៅពេលសម្រាល និងនៅពេលបំបៅដោះ ។	✓	
៣	មិនមែនគ្រប់កូនដែលកើតពីម្តាយផ្ទុកមេរោគអេដស៍ សុទ្ធតែឆ្លងមេរោគអេដស៍ទាំងអស់ទេ ។	✓	
៤	ការញ៉ាំអាហាររួមជាមួយអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។		✓
៥	ឈាមរបស់អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ចូលក្នុងរាងកាយតាមរយៈការប្រើប្រាស់ម្ជុល ឬសេរ៉ាំងរួមគ្នា ឬមុខរបួសស្បែកមុតថ្មី ។	✓	
៦	ការថែទាំអ្នកជំងឺអេដស៍ ។		✓
៧	ការរស់នៅជាមួយគ្នា ។		✓
៨	ការរួមភេទជាមួយដៃគូដែលមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ដោយមិនបានប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យត្រឹមត្រូវ ។	✓	
៩	ការញ៉ាំចំណីអាហារដែលអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ចំអិន ។		✓
១០	ការរៀនសូត្រនៅក្នុងថ្នាក់ជាមួយអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ។		✓

រូបអ្នកប្រដាល់

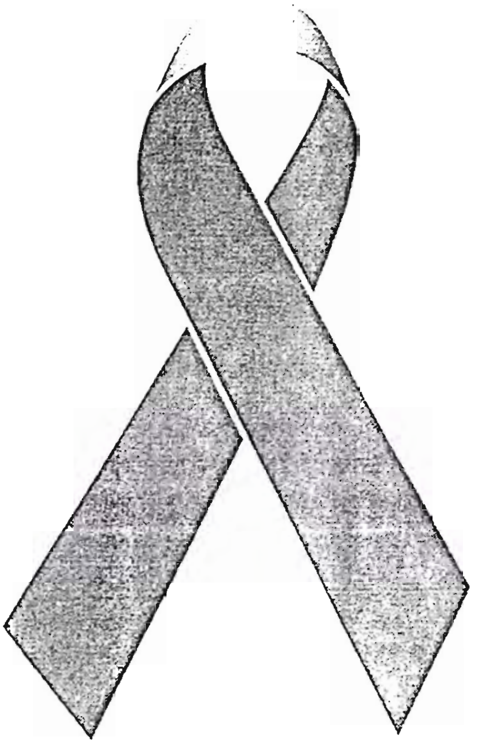

និមិត្តសញ្ញាបូណឺពណ៌ក្រហម

រូបអ្នកហែលទឹក

ឯកសារលំហាត់ ៨.២ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- ជំរុញលើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋដែលមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ឱ្យទទួលបានថ្នាំព្យាបាល និងពន្យារជីវិត
- សហការជាមួយមណ្ឌលសុខភាព និងវត្តអារាម ក្នុងការផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋកុំឱ្យរើសអើងចំពោះអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ និងអ្នកកើតជំងឺអេដស៍
- សហការជាមួយវត្តអារាម សហគមន៍ អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលនានា ដើម្បីគាំទ្រដល់អ្នក (ជាពិសេសកុមារ) ដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ឬអ្នកកើតជំងឺអេដស៍
- សហការជាមួយកម្មវិធីបង្ការការរីករាលដាលនៃមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍
- ជំរុញគូដណ្តឹង និងអ្នករៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ថ្មីថ្មោង ឱ្យទៅធ្វើតេស្តឈាម (២ដងក្នុងចន្លោះពេល៣ខែ)
- ជំរុញលើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋឱ្យធ្វើតេស្តឈាមដើម្បីរកមេរោគអេដស៍

ប្លង់មេរៀនទី៩
ជំងឺផ្តាសាយបក្សី

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • យល់ដឹងអំពីសញ្ញាណ របៀបឆ្លងរាលដាល និងវិធានការការពារនៃជំងឺផ្តាសាយបក្សី • មានលទ្ធភាពរៀបចំផែនការសកម្មភាព ដើម្បីជួយប្រជាពលរដ្ឋ ក្នុងករណីជំងឺផ្តាសាយបក្សីផ្ទុះឡើង
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ៣៥នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត និងឯកសារលំហាត់៩.១។
វិធីសាស្ត្រ	ការបំផុសគំនិត ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុម។

សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៥នាទី	**១. ការបំផុសសំណួរ** អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយលើកឡើងថា "យើងបានពិភាក្សាជាមួយគ្នាអំពីបញ្ហាសុខភាពមួយចំនួនរួចហើយ នៅពេលនេះយើងនឹងពិភាក្សាគ្នាអំពីបញ្ហាសុខភាពមួយទៀត គឺអំពីជំងឺផ្តាសាយបក្សី។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលបំផុសសំណួរថា តើអ្នកធ្លាប់ឮ ឬដឹងអំពីជំងឺផ្តាសាយបក្សីដែរឬទេ? តើជំងឺនេះឆ្លងរាលដាលយ៉ាងដូចម្តេច? តើការការពារកុំឱ្យឆ្លងជំងឺនេះដោយរបៀបណា?។ ចម្លើយរបស់សិក្ខាកាមត្រូវកត់ត្រានៅលើក្តារខៀន ឬក្រដាសផ្ទាំងធំ។	
២០នាទី	**២. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ខ្លឹមសារមេរៀន** អ្នកសម្របសម្រួលស្នើឱ្យសិក្ខាកាមបើកសៀវភៅត្រង់មេរៀនទី ៩.ជំងឺផ្តាសាយបក្សី ហើយអញ្ជើញសិក្ខាកាមអានម្តងមួយចំណុច១។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលពន្យល់បកស្រាយ ព្រមទាំងលើកឧទាហរណ៍។	ខ្លឹមសារមេរៀនទី៩
៣នាទី	**៣. ការបញ្ជាក់** អ្នកសម្របសម្រួលបន្តដោយបញ្ជាក់ដល់សិក្ខាកាមថា "ជំងឺផ្តាសាយបក្សី គឺជាជំងឺដ៏កាចសាហាវមួយ ក្នុងចំណោមជំងឺកាចសាហាវជាច្រើនទៀត ដូចនេះក្នុងករណីជំងឺឆ្លងរាតត្បាតផ្សេងទៀតផ្ទុះឡើង វិធានការជាដំបូងដែលអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានត្រូវអនុវត្តនោះ គឺដូចករណីជំងឺផ្តាសាយបក្សីដែរ រីឯវិធានជាក់លាក់ត្រូវអនុវត្តតាមការណែនាំរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នសាមី"។	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៧នាទី	៤. ការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាព អ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារលំហាត់ ៩.១.ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ហើយធ្វើការបង្ហាញ និងធ្វើសុពលភាពជាមួយសិក្ខាកាម។ អ្នកសម្របសម្រួលផ្តល់ឱកាសឱ្យសិក្ខាកាមបន្ថែមសកម្មភាពនានា និងស្នើសុំឱ្យសិក្ខាកាមសរសេរចូលបន្ថែម ទៅក្នុងឯកសារលំហាត់៩.១ នូវសកម្មភាពដែលបានបន្ថែមទាំងនោះ។	ឯកសារលំហាត់៩.១

ឯកសារលំហាត់ ៩.១ : ផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

- ឃុំ សង្កាត់ប្រើប្រាស់បណ្តាញភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអំពីព័ត៌មានសំខាន់ៗ ស្តីពីជំងឺផ្តាសាយបក្សីដល់ប្រជាពលរដ្ឋ
- ឃុំ សង្កាត់ត្រូវទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយបណ្តាញភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ដើម្បីប្រមូលព័ត៌មានអំពីករណីផ្ទុះឡើងនៃជំងឺផ្តាសាយបក្សី
- រាយការណ៍ជាបន្ទាន់ទៅមណ្ឌលសុខភាព មន្ទីរពេទ្យបង្អែក ការិយាល័យកសិកម្មស្រុកខណ្ឌ មន្ទីរកសិកម្មខេត្តក្រុង អាជ្ញាធរស្រុកខណ្ឌ និងខេត្តក្រុង ក្នុងករណីផ្ទុះឡើងនៃជំងឺផ្តាសាយបក្សី
- ដោយសហការជាមួយសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលជាបន្ទាន់ នៅតំបន់ផ្ទុះជំងឺផ្តាសាយបក្សី
- ជួយបញ្ជូនអ្នកជំងឺទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក។

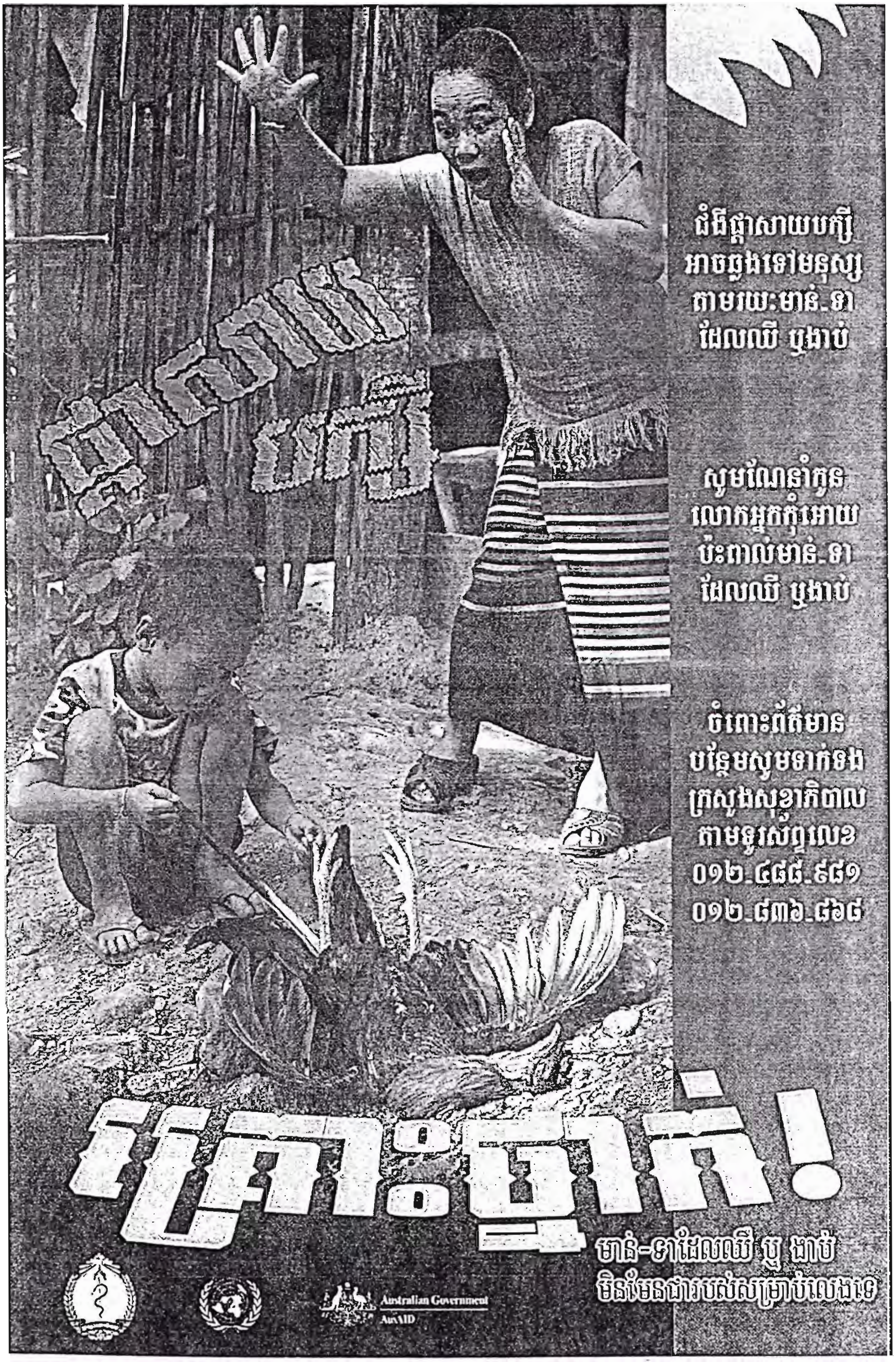

ផ្តាសាយបក្សី
ជំងឺផ្តាសាយបក្សី អាចឆ្លងទៅមនុស្ស តាមរយៈមាន់-ទា ដែលឈឺ ឬងាប់
សូមណែនាំកូន លោកអ្នកកុំអោយ ប៉ះពាល់មាន់-ទា ដែលឈឺ ឬងាប់
ចំពោះព័ត៌មាន បន្ថែមសូមទាក់ទង ក្រសួងសុខាភិបាល តាមទូរស័ព្ទលេខ ០១២-៤៨៨-៩៨១ ០១២-៨៣៦-៨៦៨
គ្រោះថ្នាក់!
មាន់-ទាដែលឈឺ ឬ ងាប់ មិនមែនជារបស់សម្រាប់លេងទេ
Australian Government
AusAID

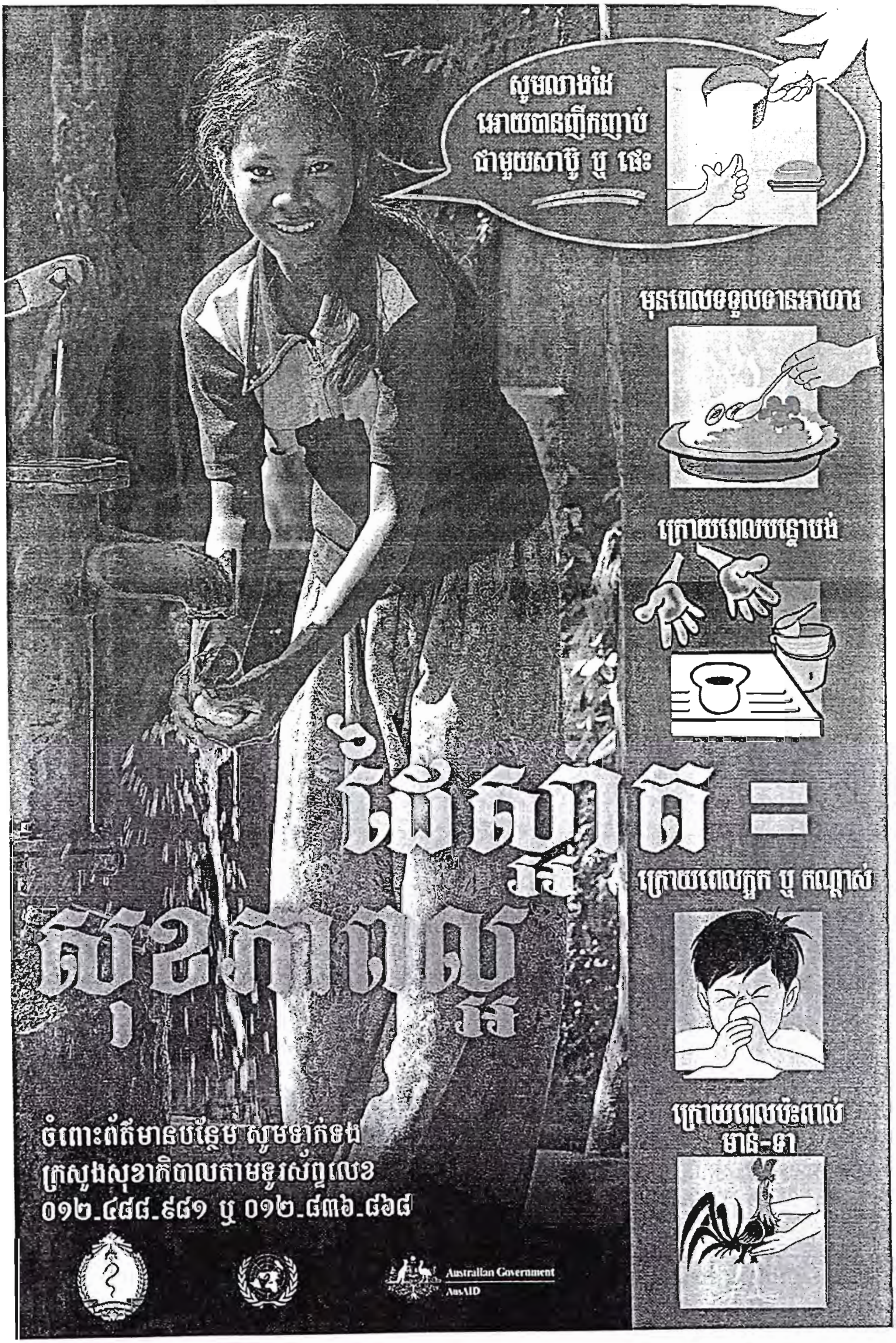

សូមលាងដៃ
អោយបានញឹកញាប់
ជាមួយសាប៊ូ ឬ ផេះ
មុនពេលទទួលទានអាហារ
ក្រោយពេលបន្ទោបង់
ដៃស្អាត =
សុខភាពល្អ
ក្រោយពេលក្អក ឬ កណ្តាស
ក្រោយពេលប៉ះពាល់ មាន់-ទា
ចំពោះព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទង
ក្រសួងសុខាភិបាលតាមទូរស័ព្ទលេខ
០១២_៤៨៨_៩៨១ ឬ ០១២_៨៣៦_៨៦៨
Australian Government
AusAID

ប្លង់មេរៀនទី១០
ការបូកសរុបផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

គោលបំណង	នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន សិក្ខាកាមនឹង : • ចេះពិនិត្យឡើងវិញអំពីសកម្មភាពនានាដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងមេរៀនកន្លងមក • ចេះចាត់អាទិភាពសកម្មភាពទាំងនោះ និងកំណត់អ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ និងអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្ត • ចេះដាក់បញ្ចូលសកម្មភាពដែលបានព្រមព្រៀងទៅក្នុងផែនការសកម្មភាពប្រចាំខែរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ • ព្រមព្រៀងដាក់បញ្ចូលបញ្ហាសុខភាពទៅក្នុងរបៀបវារៈនៃការប្រជុំជាទៀតទាត់របស់ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់
រយៈពេលសរុប	ប្រហែល ១២០នាទី
សម្ភារចាំបាច់	ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត ស្កុត និងឯកសារ ១០.១.សេចក្តីព្រាងផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន។
វិធីសាស្ត្រ	ការបង្ហាញ និងការពិភាក្សាតាមក្រុមតូច។
សកម្មភាពសម្របសម្រួលមេរៀន :	

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៣០នាទី	**១. ការបង្ហាញ និងពន្យល់ផែនការសកម្មភាព** អ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមដោយលើកឡើងថា "នៅក្នុងរយៈពេលជិតពីរថ្ងៃកន្លងទៅនេះ យើងទាំងអស់គ្នាបានពិភាក្សាអំពីបញ្ហាជាច្រើន និងបានលើកឡើងនូវផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន ដើម្បីលើកកម្ពស់សេវាសុខភាពនៅក្នុងឃុំ សង្កាត់។ នៅពេលនេះ យើងធ្វើការបូកសរុបសកម្មភាពទាំងនោះឡើងវិញ"។ បន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួលចែកឯកសារ **១០.១.សេចក្តីព្រាងផែនការសកម្មភាពរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន** ហើយធ្វើសុពលភាពនៃសកម្មភាពទាំងនោះជាមួយសិក្ខាកាម។ នៅក្នុងការពិភាក្សានេះ សិក្ខាកាមអាចស្នើបញ្ចូលសកម្មភាពបន្ថែម ឬកាត់ចោលសកម្មភាពមួយចំនួនដែលយល់ថាមិនអាចអនុវត្តបាន។ បន្ទាប់ពីព្រមព្រៀងទៅលើសកម្មភាពហើយ អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវពន្យល់អំពីរបៀបបំពេញកូឡោនទី៣ កូឡោនទី៤ និងកូឡោនទី៥ នៃឯកសារ ១០.១ ដោយមានលើកឧទាហរណ៍យកមកបញ្ជាក់ជូនដល់សិក្ខាកាម។	ឯកសារ ១០.១

រយៈពេល	សកម្មភាព	ធនធាន
៩០នាទី	២. ការពិភាក្សាតាមក្រុម អ្នកសម្របសម្រួលចែកសិក្ខាកាមតាមឃុំ សង្កាត់នីមួយៗ (៨នាក់) ដើម្បីពិភាក្សាអំពីផែនការសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់ខ្លួន។ ក្រុមនីមួយៗមានរយៈពេល៦០នាទីដើម្បីអនុវត្តការពិភាក្សាគ្នានេះ។ នៅក្នុងការពិភាក្សានេះ ក្រុមនីមួយៗក៏អាចបញ្ចូលសកម្មភាពនានាដែលខ្លួនយល់ថាសំខាន់ និងចាំបាច់។ នៅក្នុងអំឡុងពេលពិភាក្សាតាមក្រុមនេះ អ្នកសម្របសម្រួលត្រូវពិនិត្យមើលក្រុមនីមួយៗ ហើយជួយដល់ក្រុមណាដែលមិនទាន់យល់ច្បាស់។ តំណាងក្រុមនីមួយបង្ហាញលទ្ធផលក្រុមរបស់ខ្លួន ហើយបន្ទាប់មកអ្នកសម្របសម្រួល បូកសរុបដោយធ្វើការបំពេញបន្ថែម និងបំភ្លឺនូវរាល់ចំណុចទាំងឡាយដែលសិក្ខាកាមមិនទាន់យល់ច្បាស់។	-ក្រដាសផ្ទាំងធំ ហ្វឺត និងស្កុត

ទម្រង់សម្រាប់ពន្យល់ ១០.១. ផែនការសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់......................លើបញ្ហាសុខភាព

ល.រ	សកម្មភាព	អ្នកចាត់ចែងសកម្មភាព	អ្នកអនុវត្តសកម្មភាព	កំណត់សម្គាល់ផ្សេងៗ
	ស្រង់សកម្មភាពនានាដែលបានឯកភាពចូលក្នុងកូឡោននេះ។	ឈ្មោះ តួនាទីអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការរៀបចំ ឬចាត់ចែងសកម្មភាព។	ឈ្មោះ តួនាទីអ្នកដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពផ្ទាល់។	ព័ត៌មានបន្ថែមដូចជា ពេលវេលា អ្នក ឬអង្គភាពរួមសហការ ...។ល។

១០.១. សេចក្តីព្រាងផែនការសកម្មភាពរបស់ឃុំ សង្កាត់.......................លើបញ្ហាសុខភាព

ល.រ	សកម្មភាព	អ្នកចាត់ចែងសកម្មភាព	អ្នកអនុវត្តសកម្មភាព	កំណត់សម្គាល់ផ្សេងៗ
១	ចូលរួមយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងការរៀបចំផែនការមណ្ឌលសុខភាព ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍។			
២	ប្រាកដថា អ្នកផ្តល់សេវានៅមណ្ឌលសុខភាពចូលរួម នៅក្នុងដំណើរការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ ឬកម្មវិធីវិនិយោគបីឆ្នាំរំកិលឃុំ សង្កាត់ នៅជំហានទី១ និងទី៣។			
៣	ចូលរួម និងគាំទ្រក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពសេវារបស់មណ្ឌលសុខភាព និងភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍។			
៤	រាយការណ៍អំពីស្ថិតិទាក់ទងនឹងសុខភាព បញ្ហា ឬការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺ និងសកម្មភាពសេវាសុខភាពទៅមណ្ឌលសុខភាព មន្ទីរពេទ្យបង្អែក និងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច។			
៥	សម្របសម្រួល និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍ស្តីពីថ្លៃបង់សេវានៅមណ្ឌលសុខភាព និងកំណត់គ្រួសារក្រីក្រសម្រាប់ករណីព្យាបាលដោយមិនបង់ថ្លៃ។			
៦	ជម្រាបអំពីកាលវិភាគផ្តល់សេវាចុះមូលដ្ឋាននៃមណ្ឌលសុខភាព ដល់ប្រជាពលរដ្ឋតាមរយៈមេភូមិ និងភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍។			
៧	ពិនិត្យតាមដានការបំពេញការងាររបស់មណ្ឌលសុខភាព និងភ្នាក់ងារសេវាសុខភាពសហគមន៍ ដើម្បីធានាបាននូវគុណភាពសេវាសម្រាប់ប្រជាពលរដ្ឋ។			
៨	សម្របសម្រួល និងត្រៀមមធ្យោបាយក្នុងការបញ្ជូនអ្នកជំងឺ ឬជនរងគ្រោះទៅមណ្ឌលសុខភាព ឬមន្ទីរពេទ្យបង្អែក។			

ល.រ	សកម្មភាព	អ្នកចាត់ចែងសកម្មភាព	អ្នកអនុវត្តសកម្មភាព	កំណត់សម្គាល់ផ្សេងៗ
៩	គ្រោងថវិកាឃុំ សង្កាត់ សម្រាប់វិនិយោគ និងគាំទ្រសកម្មភាពក្នុងការលើកកម្ពស់សុខភាពសហគមន៍។			
១០	ដឹកនាំការប្រជុំជាទៀងទាត់របស់គណៈកម្មការមណ្ឌលសុខភាព។			
១១	ជំរុញលើកទឹកចិត្តដល់ : • ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យប្រើប្រាស់សេវាមណ្ឌលសុខភាព • ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះឱ្យទៅពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល និងទទួលថ្នាំជាតិដែក • ឪពុកម្តាយឱ្យយកកូនទៅទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺ ជីវជាតិអា ថ្នាំទម្លាក់ព្រូនឱ្យបានគ្រប់ចំនួនតាមការកំណត់ • ម្តាយទារកធ្វើការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយ • ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យប្រើប្រាស់តែអំបិលអ៊ីយ៉ូដ • ប្រជាពលរដ្ឋ ជាពិសេសកុមារ ឱ្យអនុវត្តអនាម័យក្នុងការហូបចុក និងរស់នៅ • ប្រជាពលរដ្ឋឱ្យប្រើប្រាស់មុង • ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានផ្ទុកមេរោគអេដស៍ឱ្យទទួលបានថ្នាំព្យាបាល និងពន្យារជីវិត • ប្រជាពលរដ្ឋ និងអ្នកត្រៀមរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ឱ្យធ្វើតេស្តឈាម ដើម្បីរកមេរោគអេដស៍។			
១២	កត់ត្រា កែសម្រួល និងរាយការណ៍ជាប្រចាំនូវ : • ចំនួនស្ត្រីដែលមានអាយុពី១៥ទៅ៤៩ឆ្នាំ សម្រាប់កម្មវិធីចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺតេតាណូស • ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ សម្រាប់សកម្មភាពចុះតាមដាន • ចំនួនទារកដែលទើបនឹងកើត			

ល.រ	សកម្មភាព	អ្នកចាត់ចែងសកម្មភាព	អ្នកអនុវត្តសកម្មភាព	កំណត់សម្គាល់ផ្សេងៗ
១៣	សម្របសម្រួល និងរៀបចំឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយ អំពី : • អត្ថប្រយោជន៍នៃការបំបៅកូនដោយទឹកដោះម្តាយ • សារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់អំបិលអ៊ីយ៉ូដ • សារៈសំខាន់នៃការរស់នៅប្រកបដោយអនាម័យ • ព័ត៌មានសំខាន់ៗនៃមេរោគអេដស៍ ឬជំងឺអេដស៍ និងភាពមិនរើសអើងចំពោះអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ និងអ្នកកើតជំងឺអេដស៍ • ព័ត៌មានសំខាន់ៗនៃជំងឺគ្រុនផ្តាសាយបក្សី			
១៤	សហការជាមួយសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីចាត់វិធានការទប់ស្កាត់ការឆ្លងរាលដាលនៃជំងឺឆ្លងនានា ដូចជាជំងឺគ្រុនផ្តាសាយបក្សីជាដើម ។			